Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

22-йил чиқиши,
№ 130 (5479).
4 июль
ЖУМА
1975 йил.
Баҳоси 2 тийин

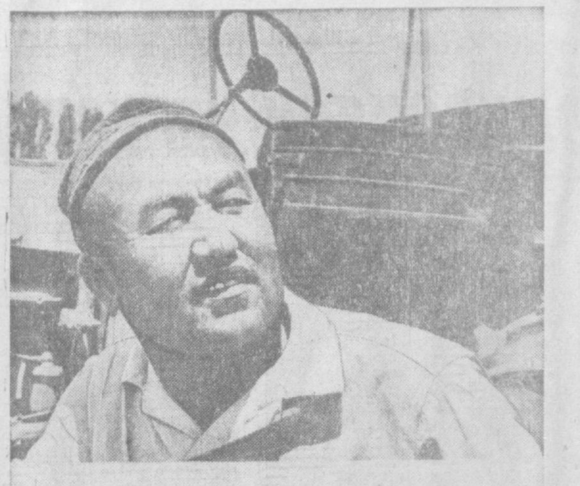

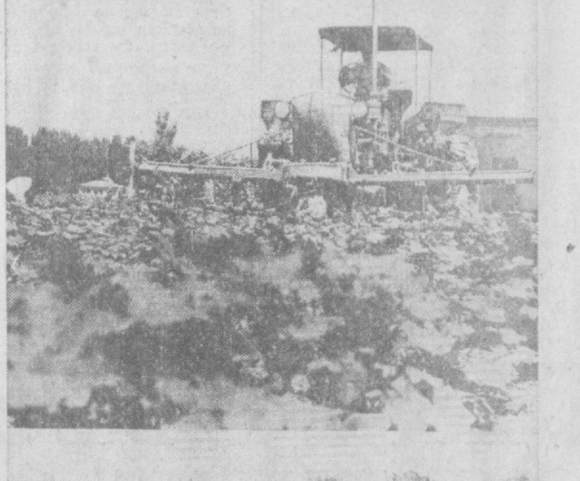

ОҚҚУРҒОН районидаги «Ленинобод» колхозида ғўзага ишлов бериш қизғин. Дала ишлари агротехника талабига мувофиқ амалга ошириляпти. Шу туфайли ғўзалар дуркун ўсиб, ҳосил шохлари кўпаймоқда. Суратда: (юқоридан пастга) илғор механизатор Ойхўжа Саидаҳмедов, (ўртада) у ишлаётган 2-бригадада ғўза учинчи марта культивациядан чиқарилмоқда. (Пастда) ғўза зараркунандаларига қарши кураш пайти акс эттирилган.

Х. Аввалов фотолари.

ЎЗБЕКИСТОН САНОАТИНИНГ ЗАРБДОР ОДИМИ

Ўзбекистон ССР марказий статистика бошқармасининг хабар беришича, республика индустрияси саноат маҳсулотини реализация қилиш юзасидан шу йилнинг биринчи ярми йили планини 104,6 процент, меҳнат унумдорлиги планини 102,9 процент қилиб бажарди. Саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 10,3 процент ўсди, меҳнат унумдорлиги 6,1 процент ошди.

Қорақалпоғистон АССР, республикадаги ҳамма областлар ва Тошкент шаҳри саноати маҳсулотини реализация қилиш биринчи ярим йил планини бажардилар.

Қорақалпоғистон АССР, республика областлари ва Тошкент шаҳри саноат ишлаб чиқаришини ўстириш плани, социалистик мажбуриятлари ва суръатларини қуйидагича бажарди

(биринчи устун — маҳсулотни реализация қилиш 1975 йил июнь ойи планининг бажарилиш проценти, иккинчи устун — маҳсулотни реализация қилиш январь-июнь ойлари планининг бажарилиш проценти, учинчи устун — январь-июнь ойларида ишлаб чиқарган ялпи маҳсулот 1974 йилнинг шу давридагига нисбатан процент ҳисобида, тўртинчи устун — пландан ташқари реализация қилинган маҳсулот йиллик мажбуриятта нисбатан процент ҳисобида).

Ўзбекистон ССР	104,3	104,6	110,3	51,3
Қорақалпоғистон АССР	101,5	103,9	115,8	29,5
Андижон области	106,9	107,7	106,7	55,6
Бухоро области	102,6	103,1	111,5	72,4
Жиззах области	109,8	106,6	117,9	73,3
Қашқадарё области	103,0	105,5	113,6	46,5
Наманган области	107,1	107,5	110,6	55,7
Самарқанд области	103,6	104,7	108,1	53,1
Сурхондарё области	104,6	105,7	107,5	53,3
Сирдарё области	107,4	108,5	113,7	55,6
Тошкент области	104,3	104,7	111,1	57,0
Фарғона области	105,7	104,0	106,3	44,6
Хоразм области	108,7	104,6	114,1	46,7
Тошкент шаҳри	103,0	104,1	113,3	46,8

Шу билан бирга айрим корхоналар планни бажара олмадилар. Бундай корхоналар орасида Тошкент мебель комбинати, Хива пахта заводи, Олмалиқ рўзғор химияси заводи, Жиззах «пластмасс» заводи, Самарқанддаги рўзғор холодильниклар заводи бор.

Партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари ва хўжалик раҳбарлари республикадаги барча саноат корхоналари беш йилликнинг якунловчи йили планлари ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажаришлари учун зарур чораларни кўришлари лозим.

ЮКСАК СУРЪАТ

Бадиий буюмлар фабрикасининг 3-филиали коллективи ярим йиллик план топшириқларини муддатидан саккиз кун илгари бажарди. Ўтган давр меҳнат вахтаси давомида планга қўшимча 33 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Ҳозир ўнинчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилаётганлар сони 160 кишидан ошиб кетди.

Коллектив якунловчи йилда юксак марраларни кўзлаб меҳнат қилмоқда. Корхонада иш ўзаро социалистик мусобақа асосида олиб борилади. Баҳодир Иброҳимов, Дилбар Қаюмова, Мунира Исҳоқова кабилар мусобақада ғолиблик қилишяпти. Улар кунлик нормаларини 130-150 процентдан бажаришмоқда. Моҳир ишчилар ўнинчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилаётганлар сафидан ўрин олишган.

Цехда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг сифатига алоҳида эътибор берилмоқда.

— Ўтган давр меҳнат вахтаси давомида ишлаб чиқарилган маҳсулотларнинг деярли ҳаммаси аъло сифатга топширилди,—дейди комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи Шоира Отаева. — Кунлик нормаларини 150—160 процентдан бажараётган Ҳурматой Солиҳова, Маҳмуда Хусанова, Дилором Саъдиева каби илғорлар ўзлари ишлаб чиқараётган маҳсулотларнинг аъло сифатли бўлишига эришмоқдалар.

Коллектив КПСС XXV съезди шарафига 25 зарбдор декада ҳаракатига биринчилар қатори қўшилди. Ҳар бир бригада, ҳар бир ишчи зарбдор меҳнат декадаларида зиммаларига оширилган мажбурият олдилар. Кўпгина ишчилар ҳар бир зарбдор декадада планга қўшимча камида 150 донадан маҳсулот тайёрлашга қарор қилдилар. Зарбдор декадалар ўзаро социалистик мусобақани янада авж олдирган ҳолда ўтказилади.

— Йиллик план топшириқларимизни декабрь ойининг сўнгги кунларида бажариш ва планга қўшимча 22 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилган эдик, — дейди 1-бригада бошлиғи Марғуба Алихўжаева. — КПСС XXV съездига бағишланган декадалар ўтказилиши ҳақидаги хабарни эшитгач, имкониятларимизни қайта кўриб чиқиб, қўшимча мажбуриятлар олдик.

Коллектив йиллик план топшириқларини 14 декабргача бажариш ва планга қўшимча ўнларча минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилган.

А. ЙУЛДОШЕВ.
А. АҲМАДАЛИЕВ.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Тўйтепа металл конструкциялари заводининг коллективи КПСС XXV съездини муносиб кутиб олишга интилиб, ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ва уни реализация қилиш юзасидан тўққизинчи беш йиллик учун белгиланган топшириқни 25 июнда бажарди. Фойда олиш плани ҳам бажарилди.

(ЎзТАГ).

ЎНИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ҲИСОБИГА

Улкан шаҳримизнинг қон томирлари бўлмиш кўчалар текис ва равонлигида Ўзбекистон ССР Автомобиль йўллари қурилиши ва фойдаланиш министрлигига қарашли Тошкент асфальт-бетон маҳсулотлари заводи коллективининг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

Тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилида социалистик мусобақани авж олдириб юборган завод коллективи шу йил 6 майда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича беш йиллик планини тўла адо этди. Йил охиригача пландан ташқари яна 150 минг тонна асфальт-бетон ишлаб чиқарилади.

Мингали Хусаинов, Анна Рожкова, Владимир Чернявский, Андрей Бегунов, Александр Кусмарцев сингари социалистик мусобақа илғорлари зарбдор меҳнатлари билан кўпчиликнинг ҳурматига сазовор бўлмоқдалар.

Заводда тайёрланадиган асфальт-бетон андозалари, қаттиқлик, чидамлилик даражаси лаборатория назоратидан ўтади. Мунаввара Зайниддинова, Людмила Юдина, Танзила Маматқуловалар иссиқ шароитга мос, чидамли асфальт-бетон намунасини тайёрлаш йўлида тинмай изланадилар. Бу борада Урта Осиё йўл қурилиши илмий-текшириш институти ҳузуридаги лабораториянинг тавсиялари қўл келмоқда. Икки лаборатория ўртасидаги ижодий ҳамкорлик яхши самара бераяпти. 1968 йили завод коллективи 187 минг тонна асфальт-бетон қоришмаси тайёрлаган бўлса, 1974 йили бу рақам 310 минг тоннага етди. Тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилидаги марра 330 минг тоннадир. Бу миқдордаги асфальт-бетон ётқизиладиган йўлнинг узунлиги қарийб 1000 километрга етади.

Қ. ҚАЮМОВ.

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев 3 июль куни Кремлда Германия социал-демократик партиясининг раиси В. Брандт ва унинг рафиқаси Рут Брандт шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда ГФР томонидан ГФРнинг СССРдаги элчиси У. Зам, В. Брандтнинг шахсий секретари Р. Вильке, Германия социал демократик партияси матбуот бўлимининг раҳбари Л. Шварц бўлдилар.

Зиёфатда Л. И. Брежнев нутқ сўзлади.

Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚИ

Муҳтарам раис Вилли Брандт!
Муҳтарама Рут Брандт хоним!
Азиз ўртоқлар!

Брандт жаноблари, биз сизни яна меҳмон қилишга мушарраф бўлганимиздан мамнунмиз. Биз сизни кескинликни юмшатиш ишини ўз номингиз билан боғлаган, 1970 йил 12 август шартномасига имзо чеккан сиёсий арбоб сифатида табриклаймиз. Бизнинг жўшқин асримизда беш йил — бу воқеанинг аҳамиятини энди сиёсий умидлар нуқтаи назаридангина эмас, шу билан бирга сиёсий реалликлар нуқтаи назаридан ҳам баҳолаш учун кифоя қиладиган муддатдир. Бизнинг шартномамиз ҳақиқатан ҳам Совет Иттифоқи билан ГФР ўртасидаги муносабатларда яхшилик сари кескин бурилиш бошлади. Шу билан бирга ҳозирги халқаро муносабатларни соғломлаштиришнинг бутун жараёнида муҳим босқич бўлиб қолди.

Кескинликни юмшатиш йўлидаги дастлабки қадамларни қўйиш нақадар қийин бўлганлигини, ўша пайтда қандай сиёсий ва ҳатто психологик тўсиқларни енгишга тўғри келганлиги сиз билан бизнинг эсимизда. Сиз билан биз бу йўлдан ҳаракат қилина бошлаганлигининг ўзи мамлакатларимиздаги ва мамлакатларимиздан анча ташқаридаги кенг жамоатчилик фикри томонидан нақадар завқ-шавқ билан кутиб олинганлигини ҳам эслаймиз.

Ўша пайтдан бери ўтган йиллар давомида кўпгина давлатларнинг куч-ғайратлари туфайли халқаро вазият, шубҳасиз, яхшиланди. Жаҳон уруши ёнғини ҳавфи тобора олислаша бошлади. инсоният мустаҳкам тинчлик йўлидан бормоқда. Давлатларнинг амалий ҳамкорлиги дастлабки сезиларли самараларини бермоқда. Совет Иттифоқининг фикрича, кескинликни юмшатиш йўлидаги курашда мағлуб ёки ғолиб давлатлар йўқ, зарар кўрган ёки камситилган халқлар йўқ. Кескинликни юмшатиш ишининг муваффақияти — ҳар бир миллатнинг ҳам, бутун инсониятнинг ҳам муваффақиятидир.

Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишлаб давлатлар ўтказаётган кенгашнинг учинчи — якунловчи босқичи тез орада бўлиши лозим. Бу кенгашда қабул қилинадиган ҳужжатлар қитъамизда шу дамгача қилинган жамики ижобий ишларнинг якуни бўлиб қолса эҳтимол. Шу билан бирга бу келгусида Европани янги уфқлар сари ҳар томонлама олға силжитиш учун таянч нуқтаси ҳам бўлади, деб ҳисоблаймиз. Кенгаш қарорларини рўёбга чиқариш соҳасидаги ишнинг ўзи ҳозирча баҳсли бўлиб турган масалаларни бартараф этиш учун, давлатлар ўртасидаги ўзаро ишончни янада мустаҳкамлаш ва ҳамкорлик соҳаларини кенгайтириш учун яхши омил бўлиб хизмат қилади. Биз келишиб оладиган шартномаларнинг ҳаммасини ҳалол бажариш ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлади, албатта.

Ҳар қандай катта иш каби кескинликни юмшатишнинг ҳам байрамларигина эмас, шу билан бирга иш кунлари ҳам бўлади. Катта халқаро битимни тузиш учун озмунча куч сарф қилинади дейсизми. Аммо уни амалий ишларда рўёбга чиқариш бундан ҳам кўпроқ катъият ва холис ният талаб қилади. Биз халқаро ҳужжатлар тобора бой ҳаётий мазмун билан бойитилишининг, халқаро муносабатларни яхшилаш тобора ривожланиш йўлидан муттасил олға бораверишининг тарафдоримиз.

Янгиликни юзага чиқариш, аслида ҳамиша шу янгиликни қарор топтириш учун курашни тақозо этади. Уруш можароларидан ҳоли бўлган халқаро муносабатлар каби принципиал янгиликни юзага чиқариш масаласига келганда бу гап айниқса тўғридир. Ҳақиқатга тик қарамоқ керак. Чунки хилма-хил ғоявий ва сиёсий платформаларда туриб ҳаракат қилаётган нуфузли кучлар ҳозир ҳам кескинликни юмшатишга қарши чиқмоқдалар. Улар қулай фурсат келишини шунчаки кутиб турганлари йўқ. балки, актив ҳаракат қилмоқдалар. Сиёсий партиялар ва ташкилотлар, кескинликни юмшатиш меваларини қадрлайдиган ҳамма кучлар реакция қора кучларининг ва «совуқ уруш» тарафдорларининг режаларини барбод этиш, Европанинг тинч келажагини таъминлаш вазифасини ҳал этиш борасида ҳамкорлик қилишлари жуда зарур.

Бизнинг ҳамма учрашувларимиз ва музокараларимизга хос бўлган холис ният ва ҳамжиҳатлик руҳини биз, Совет Иттифоқдагилар юксак қадрлашимизни сиз, муҳтарам Брандт жанобларига айтиб ўтишга ижозат бергайсиз. Бугун биз сиз билан ўз мамлакатларимизнинг сиёсатини белгилашда гарчи бир хил бўлмасада, биринчи даражали роль ўйнайдиган икки сиёсий партиянинг раҳбарлари сифатида учрашаяпмиз. Бизнинг мафкуравий қарашларимиз ва сиёсий программаларимиз ҳар хил. Шунга қарамай, биз СССР билан ГФР ўртасидаги муносабатларга, шунингдек Европадаги ва дунёдаги вазиятга тааллуқли кўпгина мураккаб проблемалар хусусида умумий тил топдик.

Мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар умуман нормал ривожланаётганлигидан биз мамнун эканлигимизни яширмайман. Бир қанча соҳаларда конкрет ижобий натижаларга эришилди. Ўтган йил октябрида федерал канцлер Г. Шмидт билан бизнинг ўртамизда бўлган музокаралар шу жиҳатдан олганда муҳим аҳамиятга эга бўлди. Агар иккала томон мавжуд бўлиб турган ва вужудга келаётган проблемаларни ўзаро манфаатлар йўлида, тинчликни мустаҳкамлаш ва кескинликни юмшатишни чуқурлаштириш йўлида бундан буён ҳам муваффақиятли ҳал эта берса, мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорликнинг жаҳон сиёсатидаги роли янада кўпроқ орта беради.

Агар Ғарбий Берлин теварагидаги эҳтиросларни кучайтира бермасак ҳамкорлигимиз фақат манфаат кўради. Совет Иттифоқи Ғарбий Берлин билан яхши, амалий алоқалар тарафдоридир, шаҳарнинг ҳаёт қобилиятини таъминлаш ва ундаги аҳолининг қонуний ҳуқуқлари ҳурмат қилиниши тарафдоридир. Биз тўрт томонлама битимнинг ҳар бир ҳарфи ва умумий руҳига риоя этилишининг ва уни ҳамма томонлар ҳурмат қилишининг тарафдоримиз. шунга аминмизки, фақат шу асосдагина Ғарбий Берлин ўз муаммоларини ҳал эта олади ҳамда низолар манбаидан тинчлик ва кескинликни юмшатишнинг ижобий элементига айланади. Манфаатдор томонлар деб гапириш одат бўлган бошқа томонлар ҳам бу масалага шу тарзда ёндошишларини истар эдик. Бундан ҳамма манфаат кўради. десак ҳақ гапни айтган бўламиз.

Муҳтарам Брандт жаноблари!

Энди сиз бизнинг мамлакатимиз бўйлаб сафар қиласиз.

Уйлайманки, совет халқи нақадар жўшқин ҳаёт кечираётганлигини, у янги коммунистик жамият биносини ўз кучига нақадар зўр ишонч, ғайрат ва умидворлик билан қураётганлигини ҳис эта оласиз. Сиз бизнинг одамларимиз мустаҳкам тинчликка ва СССР билан ГФР ўртасидаги яхши муносабатларни ривожлантиришга интилаётганлигига яна бир карра ишонч ҳосил қилишингизга аминман.

Меҳмонимиз, Германия социал-демократик партиясининг раиси Вилли Брандт жаноблари ва унинг рафиқаси Рут Брандт хонимнинг саломатлиги учун!

Мамлакатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги муносабатларни ҳар тарафлама яхши ривожлантириш учун қадаҳ кўтараман!

* * *

Сўнгра В. Брандт нутқ сўзлади

В. БРАНДТ НУТҚИ

Муҳтарам жаноб Брежнев!
Муҳтарама хоним Брежнева!
Хонимлар, жаноблар!

Менинг рафиқам ва мен бизни Совет Иттифоқига келишга таклиф қилганлигингиз учун ва бизнинг шаънимизга янгигина айтган самимий сўзларингиз учун сизларга ташаккур билдирамиз.

Бу ерда ҳозир бўлиш бизга зўр мамнуният бахш этади. Жаноб Бош секретарь, бугунги ошкора суҳбат учун сизга ташаккур айтаман. Шу суҳбат вақтида биз икки томонлама масалалар юзасидангина эмас, шу билан бирга Европага оид бир қанча проблемалар юзасидан ҳам фикрлашиб олдик. Ҳозирги учрашув, мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришга ҳисса бўлиб қўшилишига аминман.

Бу учрашув нотаниш одамларнинг учрашуви эмас. Тўғри, биз суҳбатларга жиддий равишда кириша олишимиз учун узоқ йўлнинг босқичларидан ўтишимизга тўғри келди. Аммо биз йўлнинг анчагина қисмини ёнма-ён ва ҳатто биргаликда босиб ўтдик, бу — тинч ҳамкорлик босқичи бўлди, деб айта оламан. Йўл тўғри танлаб олинганлигига ишонч, биз тинчликни мустаҳкамлаш йўлидан мудом олға бораётганлигимиз мамнун бўлиш учун асос беради.

Бош секретарь жаноблари, сиз билан биз тўртинчи марта учрашаётганлигимизни таъкидлашимиз мумкин. Кремлнинг Екатерина залида СССР Министрлар Советининг Раиси Косигин билан мен, А. А. Громико билан Вальтер Шеель сизнинг ҳозирлигингизда, бирга ишлайдиган бир қанча ўртоқларингиз ва ходимларингиз ҳозирлигида Германия Федератив республикаси билан Совет Иттифоқи ўртасидаги шартномани имзолаган кунимизга тез орада беш йил тўлади.

1971 йил сентябрида Қримдаги конструктив суҳбатлар вақтида биз ўзаро фикрлашиш ва тажрибани баҳам кўришни давом эттирдик. Сизнинг 1973 йил майида Германия Федератив республикасига қилган визитингиз вақтида, Бош секретарь жаноблари, сиз ҳамжиҳатлик, амалий ҳамкорлик хоҳиш иродасини ватандошларимнинг анча кўпчилиги қўллаб-кувватлаётганлигига ишонч ҳосил қила олдингиз.

Федерал канцлер лавозимидаги менинг ворисим Гельмут Шмидт шу ерда, Москвада, бултур кузда ҳамкорликка, кескинликни юмшатишга ва тинчликни амалий равишда таъминлашга қаратилган сиёсатни қатъият билан ва энг соф шахсий эътиқодга таяниб давом эттиражагига сизни ишонтира олди. Шу тариқа зарур давомийлик намоён бўлди.

Биз беш йил муқаддам бошлаган ишни қисқа муддатли тактик мулоҳазалар тақозо этмаган эди, бу — узоқ даврга мўлжалланган принципиал қарор эди. Давлатларимиз ўртасидаги ўзаро муносабатлар нақадар катта аҳамиятга эга эканлигига ва бу муносабатлар 1970 йилдан буён яхши томонга ривожланаётганлигига биз ишонч ҳосил қилдик. Иккала томоннинг масъул арбоблари биргаликда қабул қилган қарор шу йўлни давом эттиришдан иборат бўла берсин.

Шу билан бирга тўрт давлатнинг 1971 йил сентябрь битими аввалгидек муҳим аҳамиятга эга бўла беради. Бош секретарь билан мен бунинг учун битимга «қатъий риоя этиш ва уни тўла-тўкис бажариш» тўғрисидаги таърифни топдик. Ҳозир ҳам шу тариқа ҳаракат қила бориб, эҳтимол тутилган англашилмовчиликларни барча манфаатдор томонларнинг манфаатларини кўзлаб бартараф этиш лозим. Шу хусусда айтилган ҳамма гапларни, жаноб Бош секретарь, мен яхши тушуниб олдим. Ана шу конструктив руҳда биз айтган гапларнинг ҳаммасини барча манфаатдор томонлар тушуниб олишига аминман.

Ҳамкорлик ва тинчликни самарали таъминлаш билан ўтган беш йилликка биз биргаликда назар ташлаяпмиз. Биз биргаликда асос солишга журъат этган иш бутун дунёдаги сиёсий кўламда ҳам кескинликни юмшатиш тўғрисидаги ҳамда қирғин қилишнинг ядровий воситалари потенциалини кўпайтирмаслик ҳақидаги мулоқотга йўл очишга кўмаклашган бўлса ажаб эмас. Биз Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашга йўл солдик, бу кенгаш яқин вақт ичида тугалланади. Биз Европа марказидаги қуролли кучларни қисқартириш тўғрисидаги қийин, аммо шунинг учун ҳам муҳим музокаралар учун шарт-шароит яратдик.

Биз ўзимизни олға силжитган ишлар учун миннатдор бўлишимиз мумкин, бироқ, шу билан бирга кескинликни юмшатиш ва тинчликни самарали таъминлаш сиёсатининг кўп томонлама босқичи ҳали увертюрадан, муқаддимадан унчалик олға силжимаганлигини жуда яхши англаб турибмиз. Мен Хельсинкини хотима деб эмас, балки муқаддима деб биламан.

Биз тараққиётни кўриб турибмиз, бу тараққиётни мен ҳам табриклайман, Башарти пировард мақсадни — кескинликни юмшатиш, ҳамкорлик жараёни лоақал Европа учун бўлсада муқаррар тус олиши лозимлигини назарда тутсак, мамнун бўлмаслик учун ҳам асос бор. Бундай қилиш — бизнинг авлодимизнинг вазифасидир. Янада каттароқ тараққиётга эришилмаса, кескинликни юмшатиш ишига зарар етказилади; Аввал бошда чекланган миқёсда бўлсада, қўшинлар ва қурол-яроғлар қисқартирилмаса, биз муваффақиятсизликка учраймиз. Зотан келгусида тараққиётга қийинчилик билан эришиладиган бўлади. Умидларимиз рўёбга чиқмай қоладиган ҳолатлар ҳам учраши мумкин, шундай бўлишига ҳам аминман. Илгари ҳам бундай ҳолатлар бизга шафқат қилган эмас. Биз меҳнат қилиб эришаётган тинчлик иши, менинг назаримда ўзларига ҳам ва шу ишнинг ўзига ҳам унчалик ишонмаётган продаси бўш, калтабин ва қўрқоқ кишиларнинг зарарли умидсизлигини яна юзага келтирмоқда. Бу хусусда мен Европада тарқалган, менга айтишларича, сизнинг мамлакатингиздан чиққан: «қўрқув ўзини ўзи гўрга тиқади», деган бир маталга амал қиламан.

Агар биз қўрқув йўлига ўтсак ҳалок бўламиз. Аммо қай биримиз тинчлик проблемаларини хавотирликсиз кўриб чиқишни истаймиз?

Яқин Шарқдаги халқлар ва давлатлар тинч-тотув яшаш ва ҳамкорлик хоҳиш-иродасини кўрсатиш йўли билан ўзларининг ҳаётга бўлган ҳуқуқларини ва келажакларини таъминлашга тайёр бўлмагунларича ва бу ишда уларга ҳамма томонлар ёрдам бермагунларича бу райондаги тинчлик хавф остида қолаверади.

Хом ашё проблемалари жаҳон экономикасини издан чиқариш хавфини солиб турибди, бундан ҳеч ким манфаат кўра олмайди. Саноат жиҳатидан юксак даражада ривожланган давлатлар билан озроқ даражада ривожланган давлатлар ўртасида мушкул ихтилофлар кучаймоқда. Миллионларнинг очлиги ва қашшоқлиги келтириб чиқараётган кескинлик ҳаммамизга дахлдордир.

Бутун дунё учун бўлган масъулият бўлинмасдир. Индустрияси юксак даражада ривожланган давлатларнинг, демакки, бирон бир даражада Германия Федератив Республикаси билан Совет Иттифоқининг ҳам зиммасига айниқса катта масъулият тушади.

Шу ерда ҳозир бўлган муҳтарам кишилар, сизлар билан мен бунга холисона назар ташлаб, бу иш учун тобора ортиб борадиган даражада муштарак масъулиятни ҳис этишимиз лозим. Бизлар мансуб бўлган ижтимоий системалар бир-биридан мутлақо фарқ қилади. Биз амал қилиб келаётган ғояларни бир-бирига аралаштириб ва чалкаштириб юбориш ярамайди. Аммо мен инсонни ақл — заковат билан ҳаракат қилишга қобил бўлган зот деб ҳисоблайман. Бу эса бизнинг зиммамизга можароларни ҳал этиб бўлади, деган принципга асосланиб меҳнат қилиш мажбуриятини юклайди. Бунинг учун мардлик кўрсатиш кераклигини ўз мамлакатимда ҳам, дунёнинг бошқа жойларида ҳам гапирдим, сабр—тоқат қилишга даъват этдим.

Биз ўзаро муносабатларимизда проблемалар ва можароларни ҳал этиш намунасини яратишга интилиб кўрдик. Биз Европа тинчлик районы бўлиши мумкин деган фикрни конкретлаштира бошладик. Бу қитъа бошига тушган фожиалардан бутун дунё неча марталаб азоб чекди, шу қитъа, башарти тинчлик негизлари кун сайин айни бир вақтда мустаҳкамлана берса, самарали ҳамкорликнинг ҳаётга қобил эканлигини инсоният олдида намойиш қилиб кўрсата олади. Европанинг ғарбида стабиллик омили бўлган уюшма ривожланмоқда. Шарқий Европа давлатларининг ҳамкорлиги ўз қонунларига мувофиқ давом этмоқда. Шу асосларга таяниб, биргаликда ҳаракат қилиш учун ўзаро маташтириб юбориладиган конструкцияларни топиш мумкинлиги кейинги йилларнинг тажрибасидан кўриниб турибди.

Ҳар бир шахснинг ҳаётидаги ва халқлар ҳаётидаги ҳал қилувчи вазифа қўрқувни бартараф этишдан иборат. Шу йўлда ҳар ким ўз ўрнида биргаликда ишлашни давом эттириши зарур. Бу — бизнинг тинчлик шароитларида ва яхши дамларда ўзимиздан ёшроқ авлодга берадиган наказимиз бўлсин.

Меҳмондўстлик учун яна бир карра чуқур миннатдорчилик изҳор этишга ва КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневга, унинг рафиқасига осойишталик тилашга рухсат бергайсиз.

Мамлакатларимиз ва халқларимиз ўртасида яхши ҳамкорлик учун, Европада хавфсизлик, тинчлик ва ҳамкорлик учун!

* * *

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

(ТАСС).

БОШЛАНҒИЧ ТАШКИЛОТЛАРДАН ХАТЛАР

НАЗОРАТ КОМИССИЯСИ ИШ УСТИДА

КПСС XXIV съезди партия ташкилотларининг маъмурият фаолияти устидан назорат қилиш ҳуқуқини кенгайтирди. Биз съезд қарорлари асосида ўтган давр ичида бирмунча тадбирларни амалга оширдик.

Бу соҳада асосий эътибор КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Соғлиқни сақлаш ишларини яхшилаш ва мамлакат медицина фанини юксалтириш чоралари тўғрисидаги қарорини ҳаётга татбиқ этишга қаратилаётир.

Бизда аҳолига медицина хизматини яхшилаш борасида олиб борилаётган ишларни назорат қилиш комиссияси тузилган. Бу комиссияга Ғазалкент шаҳридаги касалхоналардан бирининг бош врачи коммунист Б. Ф. Файзиев раҳбар этиб тайинланган. Бу комиссия бюро томонидан тасдиқланган план асосида иш олиб боради.

Комиссия ўз фаолиятида район даволаш-санитария бирлашмаси маъмуриятининг аҳолига медицина хизмати кўрсатиш юзасидан юқори партия ва совет ташкилотлари томонидан қабул қилинган қарорлари ижросини назорат қилиб бормоқда. Кадрлар танлаш ва уларнинг жой-жойига қўйилиши, аҳоли ўртасида медицина-санитария пропагандаси, даволаш профилактик ишларининг самараси, молия-хўжалик ишларининг ташкил этилиши ҳам комиссия фаолиятида асосий ўринни эгаллайди.

Биз ҳали ҳамма жойда ҳам аҳолига медицина хизмати кўрсатиш юксак даражада бўлишига эришганимиз йўқ. Шунинг учун ҳам ариза ва шикоятлар келиб туриши табиий. Комиссия бу ариза ва шикоятларни синчиклаб ўрганмоқда. Рўй бераётган камчиликларнинг келиб чиқиш сабаблари таҳлил этилади, уларни тугатиш чора-тадбирлари кўрилади.

Комиссияга келиб тушган хатлардан бирида Сижжак, Сойлиқ ва Қўшқўрғон қишлоқ касалхоналарида кадрларни танлаш ва уларни жой-жойига қўйиб ишлатиш борасида нуқсонлар борлиги кўрсатилган эди. Текшириш жараёнида бу шикоятлар тўғри бўлиб чиқди. Район методик кабинети фаолияти ҳам талабга жавоб бермаслиги аниқланди.

Комиссия таклифи билан партия мажлисида район санитария-даволаш бирлашмаси бош врачи ўртоқ С. Хайитбоевнинг ҳисоботи эшитилди. Ҳисобот жараёнида ҳақиқатан ҳам Сижжак, Сойлиқ, Қўшқўрғон қишлоқларидаги медицина муассасаларида аҳолига тиббий ёрдам кўрсатиш ҳозирги куннинг талаб даражасида эмаслиги маълум бўлди.

Қўшқўрғон касалхонасининг бош врачи ўртоқ Аъзамов ишни эплай олмаганлиги учун вазифасидан бўшатилди. Сижжак касалхонаси Чорвоқ медицина бўлимига бириктиб қўйилди. Бу тадбир касалхонани малакали врачлар билан таъмин этиб туриш имкониятини беради. Қўшқўрғон касалхонасига эса малакали педиатр-врачлардан бири юборилди.

Биз комиссия таклифи асосида коммунист врачларнинг ҳисоботини тез-тез эшитиб турмоқдамиз. Бу топширилган иш учун масъулият ҳиссини оширишда муҳим роль ўйнамоқда.

Биз бундан буён ҳам комиссия фаолиятини янада жонлантириш учун курашаверамиз. Бунинг учун текшириш ва назорат ишларининг турли хил формаларидан фойдаланишга, бу соҳада мўлжалдаги самарадорликка эришишга ҳаракат қиламиз.

Ф. МИРАБДУЛЛАЕВА,
Бўстонлиқ район даволаш-санитария бирлашмаси партия бюросининг секретари.

Вақтдан ўзаётганлар

ТОШКЕНТ «Холодильник» заводининг коллективи ой сайин план топшириқларини муддатидан илгари ошириб адо этаяпти. Жумладан, ўтган ойда пландан ташқари 318 та аппарат ишлаб чиқарилди. Суратларда: холодильник йиғув цехининг умумий кўриниши. Йиғувчи слесарлар бригадири Хамид Ибатулин. Бу комсомол йигит бошлиқ коллектив зиммасидаги топшириқни мунтазам равишда 102—104 процент бажаришмоқда.

Е. Ботиров фотоси. (ЎзТАГ).

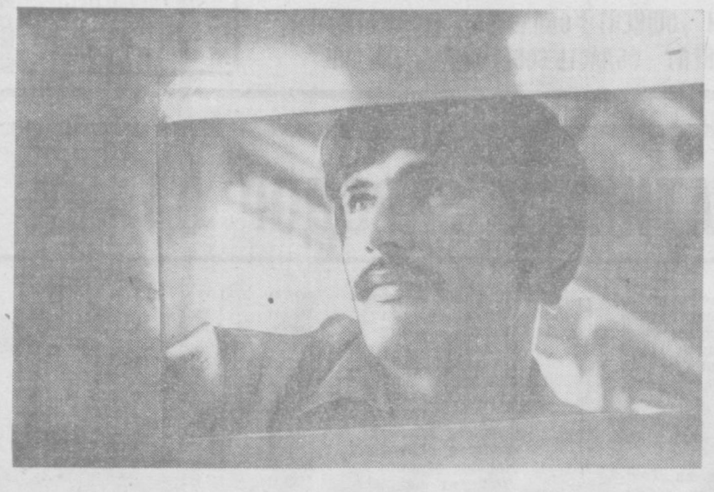

КПСС XXV СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАМИЗ

ТАШАББУС ИЗИДАН

Чирчиқ электрохимия комбинати, трактор заводи ва Тошкент абразив комбинати ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг КПСС XXV съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш, жонажон партиямизнинг ҳар бир съезди шарафига зарбдор ўн кунликлар ўтказиш, оширилган мажбуриятлар олиш юзасидан бошлаган ташаббуслари областдаги барча коллективлар ўртасида кенг ёйилмоқда.

Бу ташаббус шаҳар ва қишлоқларимиздаги саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ва алоқа ташкилотлари коллективлари ўртасида катта қизиқиш уйғотди. Улар бу ватанпарварлик ҳаракатига қўшилиб, зиммаларига оширилган социалистик мажбуриятлар олишаяпти, янги-янги меҳнат марраларини белгилашяпти, умуман тўққизинчи беш йилликни ва унинг сўнгги йилини яхши кўрсаткичлар билан якунлаш режаларини тузишяпти.

Бекобод цемент комбинати коллективи бу ташаббусга биринчилар қатори қўшилди. Цементчилар бу йил анча дуруст ишлашяпти. Давлат планлари ва йил бошида зиммага олинган социалистик мажбуриятлар муваффақиятли адо этилмоқда. Шу йилнинг ўтган биринчи ярми давомида пландагидан ташқари кўплаб цемент, шифер, цемент қувурлари қурилишларга етказиб берилди. Лекин, ишчилар ўзларининг ички имкониятларини ҳисоблаб чиқиб йил бошидагига нисбатан анча юксак меҳнат маррасини белгилашди. Улар йил давомида аввалги мажбуриятдагига қўшимча яна 4 минг тонна цемент, 200 минг дона шартли шифер, 4 километр шартли асбо-цемент қувурлари ишлаб чиқаришга аҳд қилдилар. Саноат маҳсулотини реализация қилиш бўйича беш йиллик топшириқни Улуғ Октябрь байрамининг 58 йиллиги кунигача, йиллик планни эса муддатидан 6 кун илгари адо этишга ваъда бердилар.

Ҳозирги вақтда корхона цехларида янги мажбуриятнинг шараф билан бажарилишини таъминлашга қаратилган қўшимча ташкилий-техникавий тадбирлар ишлаб чиқилмоқда ва бирин-кетин амалга оширилмоқда. Яқин вақт ичида янги хом ашё тегирмони фойдаланишга топширилади. Иккита айланувчи печни реконструкция қилиш ишлари 4 баробар тезлаштирилади. Натижада, бу печларнинг узунлиги 23 метр ортади, уларда клинкер куйдириш зонаси кенгайтирилади. Биргина ана шу тадбир туфайли йилнинг охиригача қўшимча 90 минг тонна клинкер ишлаб чиқариш имкони туғилади.

Қўшимча мажбуриятлар олган комбинат ишчи-хизматчилари шу кунларда иш суръатини тобора жадаллаштирмоқдалар. Айниқса, мавжуд асбоб-ускуналардан унумли фойдаланишга катта эътибор беряпти. Ҳозирнинг ўзидаёқ корхонадаги энг йирик айланувчи печнинг лойиҳадаги қувватидан анча ўзиб кетилди.

16-Бекобод металлургия қурилиш тресги коллективи ҳам янги ташаббусга биринчилар қаторида қўшилди. Бинокорлар ички имкониятларни ҳисоблаб чиқиб, пудрат ишлари йиллик планини муддатидан 12 кун илгари адо этишга ваъда бердилар. Қатор ишлаб чиқариш қувватларини анча барвақт фойдаланишга топширишни ҳам мўлжаллаб қўйишди. Ишлаб чиқариш — технологик комплектлаш бошқармаси базасида янги қувватлар 10 августгача, сирланган идишлар цехнинг 5 минг тонна маҳсулот берувчи иккинчи навбати 30 сентябргача, мактаб ёнида қурилаётган 320 ўринли янги корпус 24 августгача қуриб битказилади.

Трест бошқармаларида прогрессив материаллар ва конструкцияларни қўлланиш, ишларни амалга оширишнинг технология талабларига қатъий амал қилиш йўли билан қурилиш-монтаж ишлари сифатини яхшилашга эришилади. Фойдаланишга топширилаётган объектларнинг камида 85 проценти «яхши» ва «аъло» баҳолар билан қабул қилинишини таъминланади. Трестнинг 43 бригадаси коллективи «Главмосстрой»лик Алексей Басов бригадаси усули бўйича травмасиз ва аварясиз ишлашга қарор қилдилар.

Тошкент тўқимачилик машинасозлиги заводи ходимлари КПСС XXV съезди шарафига июнь ойидан бошлаб 25 зарбдор декада вахтасида туриб ишлашади. Улар тўққизинчи беш йилликнинг сўнгги йилида планда белгиланган топшириқдагига қўшимча 660 минг сўмлик саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришга ваъда бердилар. 1976 йилнинг икки ойлик давлат плани реализация бўйича партия XXV съезди очиладиган кунгача бажарилади. Съезд иши давомида ҳар куни тежаб қолинган материаллар ҳисобидан пландагидан ташқари биттадан тўқимачилик машинаси ишлаб чиқарилади. 1976 йилнинг икки ойи ичида тайёрланаётган маҳсулотга меҳнат сарфиёти ҳажми планда белгиланганига нисбатан 10 минг норма-соат камайтирилади. 1975 йил учун тежамкорлик юзасидан белгиланган марралар қайта кўриб чиқилди. Олдинги мажбуриятдагига қўшимча яна 50 минг киловатт-соат электр энергиясини тежаш назарда тутилмоқда. Шу йилнинг иккинчи ярмида меҳнат унумдорлигини ошириш мақсадида биринчи биқиқ қолиплаш конвейерининг ҳаракатга келтирувчи узели модернизация қилинади. Учинчи кварталда Р—192—5 маркали янги машинанинг дастлабки нусхаси тайёрланади. Аввалги графикка мувофиқ эса бу иш тўртинчи кварталда амалга оширилиши керак эди.

Тошкент зардоб ва сиворотка илмий-тадқиқот институти коллективи ҳам йил бошида зиммасига олган социалистик мажбуриятини қайта кўриб чиқди. Улар 1975 йил реализация бўйича давлат планини муддатидан илгари 20 декабргача бажаришга аҳд қилдилар. Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича план муддатидан 7 кун илгари адо этилади. Йил давомида 100 минг киловатт-соат электр энергияси тежаб қолинади. 1976 йилнинг икки ойлик маҳсулот реализацияси плани КПСС XXV съезди очиладиган кунгача бажарилади. Бундан ташқари, институт тадқиқотчилари қатор илмий текшириш ишларини жадаллаштириш юзасидан ҳам тадбирлар белгилашди.

Касаба союзлари область Совети Бекобод цемент комбинати, 16-Бекобод металлургия қурилиш тресги, «Таштекстильмаш» заводи ва Тошкент зардоб ва сиворотка институти коллективларининг тўққизинчи беш йиллик план-топшириқларини муддатидан илгари бажариш ҳамда Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXV съездини муносиб кутиб олиш юзасидан зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятларини маъқуллади ҳамда уни областимизнинг барча корхоналари ва ташкилотларида кенг оммалаштиришга қарор қилди.

Барча коллективларда КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш бўйича социалистик мусобақани янада авж олдириш юзасидан қўшимча тадбирларни амалга ошириш, съезд шарафига бошланган мусобақани ташкил этишдаги тажриба, янги форма ва усулларнинг барча меҳнаткашлар ўртасида кенг оммалаштириш зарурлиги таъкидлаб ўтилди.

МАСТЕРЛАР КУНИ

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент тўқимачилик комбинатида анъанавий Мастерлар куни бўлиб ўтди.

Смена мастерлари П. А. Соколов, В. М. Зелененко, М. П. Григорьева, А. В. Евдокимов ўртоқлар сўзга чиқиб, комбинат корхоналаридаги янги техника ва уларнинг иқтисодий самарадорлигининг янада ошиши тўғрисида гапирдилар.

Биринчи фабрикада «ЛНС-51-2М» маркали пилталаш машиналари, шунингдек, «РТ-192» маркали пиликлаш машиналари ўрнатилиб фойдаланишга топширилди. Тўққизинчи беш йиллик давомида янги техникадан олинган иқтисодий самарадорлик — 67140 сўмни ташкил этди. Янги техника туфайли 43 ишчи бошқа ишга ўтказилди. Шу билан бир қаторда унумдорлик ҳам сезиларли даражада ошди. Тола узилиши анча камайди.

Иккинчи фабрикада янги «Р-192-3» маркали пиликлаш машиналари ўрнатилди. Бу машиналарнинг тезлиги эскисига нисбатан 1,5 марта ортиқ. Янги машиналарда урчуқ бир минутда 1200 марта айланиб, юксак унумдорликни таъминлайди.

1974 йилга қадар пилта-пиликлаш цехида «РТ-123-3» маркали пиликлаш машиналаридан 47 та ва 10 та «Р-192-3» маркали машиналар бор эди. Уларда 64 пиликловчи, 36 съёмчи, 6 мастер ёрдамчиси, 15 тозаловчи ишларди. 1974 йилнинг бошига келиб «Р-192-3» маркали 6 та янги пиликлаш машинаси ўрнатилгач, «РТ-132-3» маркали 32 та машина олиб ташланди. Энди бу янги машиналарда 33 пиликловчи, 18 съёмчи, 3 мастер ёрдамчиси ва 8 тозаловчи ишлай бошлади. Ишчи кучи қисқариб, йигирувчиларнинг меҳнат унумдорлиги 79 процент ошди. Янги техника шунингдек маҳсулот сифатини яхшилаш ва тола узилишини камайтириш имконини берди.

— Фабрикада эскириб қолган ускуналарни алмаштириш борасида катта ишлар қилинди, — деди 3-йигирув фабрикасининг катта мастери М. Григорьева, — «П-76-2М» маркали янги йигирув машиналари ўрнатилди. Шунингдек «ЛНС-51-2М» маркали пилталаш машиналаридан 54 та ўрнатилди. Қайта тараш цехида эскириб қолган машиналар ўрнини «Тестима» маркали янги машиналар эгаллади. Пилта-пиликлаш цехидаги 72 та эски машина ўрнига 42 та янги агрегатлар ўрнатилиб, ишга туширилди. Бу туфайли унумдорлик 28 процент ошди.

Пардозлаш фабрикасидаги техника янгиликлари ҳақида газламага гул босиш цехининг мастери А. В. Евдокимова сўзлади. У янги машиналар ўрнатилиши туфайли маҳсулот ишлаб чиқариш салмоғи ўсганлигини таъкидлади.

Мастерлар кунида комбинат техника бўлимининг бошлиғи Қ. Умаров, НОТ инженери Н. Комиссарова, комбинат бош инженери В. Зиков ортоқлар ҳам сўзга чиқдилар. Улар янги техникадан фойдаланишни яхшилаш ҳақида тўхталиб ўтишди.

Комбинат коллективининг беш йилликда қўлга киритган ютуқлари улкан. Беш йиллик бошидан бери пландан ташқари 7,3 миллион сўмлик маҳсулот тайёрланди, жумладан 275 тонна калава, 22,9 миллион ғалтак ип ишлаб чиқарилди. Агар комбинатда саккизинчи беш йилликда 922 та янги дастгоҳ ўрнатилган бўлса, тўққизинчи беш йилликнинг тўрт ярим йилида 1370 та янги ускуна ўрнатилиб, ишга туширилди. Шунингдек, 2698 та ускуна такомиллаштирилди. ЧССРнинг «Аутосук», ГДРнинг «Текстима», «Малимо» маркали машина ва автоматлари комбинат цехларида ишлаб турибди.

Комбинатда янги техникани ўрнатиш ва улардан фойдаланиш кенг кўламда давом эттирилмоқда.

Б. САЙДАЛИЕВ,
В. АПАСОВ.

Дамин ота 60 ёшга тўляпти. Ҳамкасблари уни пенсияга кузатишга ҳозирлик кўришмоқда. Ота ўтган умрига назар ташлаб, унинг сермазмунлиги, халқ ишига, давлат ишига озми-кўпми ҳисса қўшганлигидан ўзича қаноат ҳосил қилса, дам бу коллективдан кетишини ўйлаб юрагининг аллақаери увишади. Ахир, корхонанинг кичкина цехдан мустақил фабрика даражасига етишида унинг ҳам хизматлари борда!

...Коллектив хўжаликлар энди ташкил этилаётган давр. Отаси Муҳаммадали Шарипов кўнчиликни ташлаб, Калинин районидаги янги тузилган Тельман номли колхозга аъзо бўлиб киради. Шаҳар ҳовлиларидан анча олис бўлишига қарамай, Дамин отасига пиёда овқат олиб борарди. Қиш кунларининг бирида ўша ерда уч кун қолиб кетди. Сурункасига қаттиқ қор ёғди, совуқ турди. Даминнинг эса эгни юпун, оёғида чувак эди...

Янги бунёдга келган колхозларга Фарғона, Наманган ва бошқа областлардан одамлар кўчиб келиб, коллектив хўжалик аъзоларига пахта етиштиришни ўргатишар эди. Фарғоналик раис Муҳаммадали аканинг хужрасига ташриф буюриб, Даминни кўриб қолди. У билан танишгач, зўр бериб колхозда қолишга ундади. Кўндирди. Айни йигит ёшидаги Даминнинг ўзига ҳам дала ҳаёти ёқиб қолган эди. Шу-шу колхозда қолиб кетди. Орадан кўп ўтмай қўшни «Октябрь ғалабаси» колхози аъзолари сафига қўшилди.

Урушдан сўнг отаси вафот этди. Тўнғич ўғил оилани тебратиши, укаларига ота ўрнида ота бўлиши керак. Колхоз эса уйларидан анча олис. Ўйлаб-нетиб ўтирмай ота касб — кўнчиликни эгаллашга қарор қилди ва уйларининг яқинидаги кўнчилик цехига ишга кирди.

1966 йилга келиб цехни кўн бирлашмасига қарашли фабрикага кўчиришди. Дамин фабрикадаги янги цехга мастер бўлиб ўтди.

Замонанинг зайли билан уч йилдан сўнг аввалги цехни яна алоҳида ҳолида тиклашга қарор қилинди.

— Ўзингиз ташкил қиласиз, — дейишди унга раҳбарлар. — Шу ерда катта бўлгансиз, паст-баландини яхши биласиз.

Дамин ака ўзига билдирилган ишончга муносиб жавоб бериш учун бутун куч-ғайрати билан ишга киришиб кетди. Аввал цехда ишлаган ишчиларни топиб келтирди, янгиларини қабул қилишда кўмаклашди. Хуллас, каттагина бир коллектив қарор топди. Шу йили цех Тошкент шаҳар ижроия комитети маҳаллий саноат Бошқармасига қарашли кўн-галантерея фабрикаси номини олди.

— Кичиккина устахона сифатидаги цехнинг фабрика қувватига эга бўлишида, мустақил коллектив бўлиб қарор топишида Дамин аканинг хизматлари беқиёс, — дейди фабрика директори Эминжон Маҳкамов. — Биз улар билан ҳар қанча фахрлансак арзийди...

Корхонада ишлар асосан 1954-1955 йиллардан бошлаб авж олди. Қўл меҳнати ўрнини машина ва механизмлар эгаллади. Қўл ишларини механизациялашда жонкуяр, ташаббускор цех бошлиғи Нурилла ака Файзуллаевнинг хизматлари катта бўлган. Ҳозир қарилик гаштини сураётган бу кекса кўнчининг номини Дамин ака ҳам, бошқа ветеранлар ҳам ҳурмат билан тилга олишади.

Ҳозирги кунга келиб фабрикада 20 га яқин хилда турли маҳсулотлар ишлаб чиқарилмоқда. Лекин уларнинг асоси миллий пойафзал — махси-ковуш учун тайёрланадиган кўндан иборат. Хомашё 30-40 кун давомида турли ишловлардан ўтиб тайёр ҳолга келтирилгач пойафзал фабрикасига жўнатилади.

Фабрика ишлаб чиқариш қуввати йил сайин ортиб боряпти. Масалан, 1972 йилнинг январь ойида 100 минг дециметр маҳсулот тайёрланган бўлса, 1974 йилнинг январида бу кўрсаткич 160 минг дециметрга етди. Икки йил ичида бир ярим баравардан кўпроқ ўсиш!

— СССРда биринчи бўлиб Тошкентда лахтак кўндан турли буюмлар ишлаб чиқара бошлаганмиз, — дейди цех бошлиғи Ҳошим Қурбонов. — Бу, аҳолининг миллий эҳтиёжидан келиб чиққан нарса. Давлат стандарти бўйича 4-сорт кўн пойафзал тайёрлаш учун сифатсиз ҳисобланади. Лекин, биз 4-сортга ҳам кирмайдиган лахтак терини кўн ҳолатига келтириб, улардан махси-ковуш, чувак ишлаб чиқариш мумкинлигини амалда кўрсатдик.

Фабрика коллективи тўққизинчи беш йиллик планини шу йилнинг 29 мартида шараф билан адо этди. Ўз имкониятларини қайта кўриб чиқиб, КПСС XXV съезди шарафига беш йиллик планга қўшимча равишда 2 миллион 50 минг сўмлик маҳсулот чиқариш мажбуриятини олди.

Шуни қувонч билан таъкидлаш мумкинки, Дамин ака пенсияга кетгани билан фабрикадан ажралиб қолмайди. Унинг ишини давом эттирувчи ўнлаб шогирдлари бор. Қолаверса, ўғли Амиржон шу даргоҳда. У 1969 йилдан бери отаси билан ёнма-ён меҳнат қилади. Ҳозир мастер вазифасида ишлаш билан бирга олий ўқув юртининг кечки бўлимида ўқияпти.

— Етти фарзандим бор. Ҳаммаси ақлли-хушли. Ҳолида газнефть бўйича илмий ходим, Ақида архитектор, Оқила қурувчи-инженер...

Ҳаётидан, замонидан мамнун ишчи ўтган умрига назар солмоқда. У бу билан ҳар қанча фахрланса арзийди.

УСТА КЎНЧИ

ИШЧИ НОМИ — ШАРАФЛИ НОМ

Ҳ. ОЛИМЖОНОВ,
О. НИЁЗОВ.

Бўстонлиқ районидаги «Коммунизм учун» редакцияси қошида газета ходими Ю. Бекмуродов ташаббуси билан думалоқ стол атрофида учрашув давраси ташкил этилди. Бу даврада биринчи марта транспорт, саноат ва қурилиш ташкилотлари вакиллари билан «Кам меҳнат сарф қилиб, кўпроқ ва сифатли маҳсулот берайлик» шиори остида учрашув бўлиб ўтди. Шунингдек, қишлоқ хўжалиги илғорлари, чорвадорлар билан бўлган учрашувлар ҳам мароқли бўлди. Суратда: навбатдаги учрашув қатнашчилари Ғазалкент энергостройиндустрия ишлаб чиқариш бирлашмаси кадрлар бўлимининг бошлиғи Н. С. Сулаймонова, Ғазалкент консерва заводи лабораториясининг мудири Т. Н. Леванова, темирйўл Барраж станциясининг бошлиғи М. Раҳимов, Бўстонлиқ район «Коммунизм учун» газетаси саноат бўлимининг мудири Ю. Бекмуродов, «Узбекгидроэнергострой» 2-уйсозлик тресги механизациялашган колоннасининг бош инженери А. Шекеров ўртоқлар учрашув даврасида.

И. Портнов фотоси.

ЯХШИ ДАМ — МЕҲНАТГА ҲАМДАМ

Меҳнаткашларнинг ёзги дам олишини намунали ташкил этиш хўжаликлар ва касаба союз ташкилотларининг энг муҳим вазифаларидан ҳисобланади. Бекобод шаҳри ташкилотлари бу масалага алоҳида эътибор бермоқдалар. Ҳозирда бекободликлар учун яхши ҳордиқ чиқариш шароитлари яратиб берилган.

Меҳнаткашлар ва ўқувчиларнинг кўпчилиги отпуска ва каникулларини Сирдарё бўйидаги янги паркда ўтказадилар. Бу ерда кўнгилли дам олиш учун турли аттракционлар ишлаб турибди, спорт майдончалари доим гавжум бўлмоқда.

Шунингдек, шаҳардаги ҳар бир корхонада меҳнаткашлар саломатлигини яхшилаш, дам олишини таъминлаш мақсадида махсус тадбирлар плани ишлаб чиқилган. Чунончи, айрим кишилар дам олиш кунларида оилалари билан соя-салқин сайлгоҳларга чиқиб кетсалар, бошқалар профилакторийларга бориб, ўз саломатликларини кўрикдан ўтказадилар. Кўпгина корхоналар Самарқанд, Тошкент шаҳарларининг тарихий ерларига экскурсиялар уюштирмоқдалар.

Темир-бетон буюмлари ва қурилиш материаллари комбинатида дам олишнинг қизиқарли программаси ишлаб чиқилган. Бу ерда «Огонёк» пионер лагери базасида икки кундан етти кунгача дам олиш мумкин бўлган пансионатлар ишлаб турибди. Шанба ва якшанба кунлари эса комбинат ходимлари Сирдарё бўйидаги дам олиш зонасига чиқиб кетадилар.

Гўшт комбинати ходимлари асосан шаҳар туризм бюроси орқали иш кўрмоқдалар. Бир кунлик, икки ҳамда уч кунлик сафарлар давомида улар Ҳамзаобод, Шаҳристон сингари сўлим шаҳарларда дам олиб қайтмоқдалар.

Шаҳар металлургларининг ихтиёрида эса Бекободдан унча узоқ бўлмаган Қайроққум сув омборида битта туристик база бор. Шунингдек, металлурглар дам олиш уйларига ҳам путевкалар берилмоқда. Истаганлар туристик саёҳатга чиқишлари мумкин. Фақат кейинги вақтнинг ўзида металлурглар 31 та дам олиш уйига, 49 та туристик саёҳатга, 49 та профилакторийга ва 52 та санаторийга путевка олдилар.

Цемент комбинати, 16-автокорхона ва бошқа муассасаларда ҳам дам олишни намунали ташкил этишга алоҳида эътибор берилмоқда.

В. БАБОЧКИН.

ЕМ-ХАШАК ЖАМҒАРИШ ҚИЗҒИН

Чиноз районидаги «Янгиобод» совхозининг қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари республика партия ва ҳукуматининг Мурожаатига жавобан кенг майдонларда ғўза парваришини юксак талаблар асосида ўтказиш билан бирга, жамоат чорвачилиги учун мўл-кўл ем-хашак жамғариш соҳасида ҳам самарали меҳнат қилмоқдалар.

Совхозда бу йил камида 5 минг тонна дағал хашак жамғарилиши керак. Шу кунга қадар 1500 тоннадан ортиқ беда-пичани жамғарилиб, ғарамлаб қўйилди. Совхоз ем-хашак бригадасининг аъзолари кенг майдонлардаги бедаларни яхши парвариш қилиш ва мавсум давомида уларни беш марта ўриб олишдан ташқари йўл бўйлари, ариқ ва уват чеккаларидаги ўтларни шунингдек шолипоя яқинидаги ва кўллардаги қамишларни ҳам ўришга алоҳида эътибор бермоқдалар.

Бунинг учун Қўрғонча балиқчилик хўжалигидан кўллардаги қамишларни ўрадиган, қайиққа ўрнатилган янги машина келтирилди. Чехословакияда ишлаб чиқарилган бу машина бир кунда 10 тонна қамишни ўриб, кўлдан қирғоққа чиқариб беради. Қирғоқдаги комбайн эса қамишни майдалаб, прицепга юклайди. Майдаланган қамишлар беда ва бошқа хашакларга аралаштириб сенаж тайёрланади.

Қамиш ўриш машинасининг ҳайдовчиси Абдураҳмон Кубенов бу соҳада катта ғайрат билан ишлаяпти. Қамиш ўриш, ташиш ва сенаж бостиришда Алиқул Тоштонов, Геннадий Михаенко ва бошқалар самарали меҳнат қилмоқдалар.

Ем-хашак жамғаришда Чиноз районини Тошкент шаҳрининг Фрунзе район ишчи ва хизматчилари оталиққа олишган. Ҳозир шаҳардан келган 300 дан ортиқ ишчи ва хизматчилар районнинг турли хўжаликларида ем-хашак жамғаришда чорвадорларга яқиндан ёрдам бермоқдалар.

«Янгиобод» совхозида ишлаётган шаҳарлик биродарлардан 60 киши ҳозир яхши меҳнат қилмоқда. Улар орасида Данил Цой, Фарид Минихайиров, Ян Шейн, Евгений Каган, Николай Мишин ва бошқа ўртоқларни кўрсатиш мумкин. Улар пичан ўриш, ташиш ва ғарамлашда ҳаммага намуна кўрсатмоқдалар.

«Янгиобод» совхозининг ем-хашак бригадаси аъзолари дағал хашакларни кўк ҳолида ўриб, ундан мўл-кўл ем-хашак жамғариш учун ҳамма имкониятлардан фойдаланмоқдалар.

Б. ШОНАЗАРОВ.

Суратларда: Чиноз районидаги «Янгиобод» совхозида (чапда) қамиш ўриш агрегатининг ҳайдовчиси АБДУРАҲМОН КУБЕНОВ ўрилган қамишни комбайнга олиб чиқмоқда. (Ўртада) комбайнда майдаланган қамиш прицеп аравага юкланмоқда. (Ўнгда) совхозда пичан ғарамлаш акс эттирилган.

А. Абалян фотолари.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ҚУЁШ ДОҒЛАРИНИНГ ТАЪСИРИ

Электрни тадқиқ қилиш бўйича Британия маркази 1930-1973 йиллар мобайнида мамлакатдаги қирқта метеостанция руйхатга олган момақалдироқлар ҳақидаги маълумотларни текшириб чиқди.

Шу нарса аниқландики, момақалдироқли кунларнинг ўртача сони йилдан йил ўзгариб борар экан. Аммо, момақалдироқлар ҳар ўн бир йилда худди ўша ой ва кунда бўлиб турганлиги дастлаб олимларни ҳайрон қолдирди. Шунда Англия энергетика тармоқларида 1964—1972 йиллар давомида содир бўлган авариялар сони текшириб кўрилди. Бу авариялар бўлган пайтлар момақалдироқлар сингари Қуёшда доғлар пайдо бўлган пайтларга ғоят аниқлик билан тўғри келиши маълум бўлди.

Қуёшда доғларнинг пайдо бўлиши эса ҳар ўн бир йилда қайтарилиб туради.

ОКЕАНДА АЭРОПОРТ

Японияда ҳаво транспортидан фойдаланувчилар сони йил сайин кўпайиб бормоқда. Мутахассислар ҳисоблашича, келажак ўн йил давомида мамлакатнинг ички ҳаво йўлларида пассажирлар сони икки баравар ортиб, қирқ миллион кишига етади. Самолётларда юк ташиш ҳам кўпаяди, албатта. Аммо, Японияда аэродром қуриш мушкул иш, негаки, ер жуда қиммат туради, бунга мос жой ҳам етишмайди. Шу боисдан аэродромларни океан устида қуришга қарор қилинди. 1978 йил охирида Кобэ портидан ўн километр нарида биринчи океан аэродроми ишга туширилади.

КЕМА ВА АЙСБЕРГ

Денгизда сузиб юрувчи муз тоғлари — айсберглар билан кемалар учрашуви ҳамма вақт ҳавфлидир. Голландия инженерлари ана шу ҳалокатнинг олдини олиш мақсадида йигирма километр радиусда ишлайдиган ва кемага ўрнатиладиган радиолокация қурилмаси ишлаб чиқдилар.

Бу қурилма олдинда муз тоғи пайдо бўлганлигини билдиргач, ёрдамчи кемалар махсус трос симлар билан муз тоғини судраб очиқ денгизга олиб чиқадилар ва кема учун йўлни очиб берадилар.

ДАЛА БАҲОДИРЛАРИ

Бўка районидаги «Партия XIX съезди» колхози пахтакорлари шу кунларда ғўза парваришини кучайтириб юбордилар. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг республикадаги барча колхозчиларга, совхоз ишчиларига, мутахассисларга, коммунистлар ва комсомолларга, қишлоқ хўжалигининг барча меҳнатчиларига Мурожаатини кўтаринки руҳ билан кутиб олган колхоз деҳқонлари зиммаларига янги, оширилган мажбуриятлар қабул қилишди. Улар бу йил 1260 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан олинадиган ҳосилни 5-6 центнерга кўтаришни мўлжалламоқдалар.

Колхозда пахтачиликни янада ривожлантириш, мавжуд техника ва резервлардан фойдаланиб, ҳосилдорликни ошираётган бригадалар сони кўпаймоқда. Аҳмад Душабоев бошлиқ бригада пахтакорлари ҳар йили пахтадан юқори ҳосил олиб келадилар. Улар ўтган йили гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» етиштириб, юксак маррани қўлга киритган эдилар. Бу йил ҳосилдорликни 45 центнерга етказиш учун астойдил курашмоқдалар.

Пахтачиликда комплекс механизациялаш ҳосил етиштиришни кўпайтиришнинг асосий йўли эканлигини яхши билган деҳқонлар асосий ишни техника ёрдамида бажармоқдалар. Ғўза қатор ораларига ишлов беришда, озиқлантиришда, ҳосил йиғим-терими даврида техника иш унумдорлигини ошираётирлар. Дала ишларининг 90—95 проценти механизация кучи билан бажарилмоқда.

Бу йилги шароитда ҳосилнинг тақдирини сувчилар ҳал қилади. Улар ҳар литр сувдан тежаб-тергаб фойдаланиб, саратоннинг жазирама кунларида ғўзаларни кечаю-кундуз қондириб суғораётирлар.

Тиллабой ота Қодиров колхознинг миришкор сувчиларидан, умрини пахтачиликка бағишлаган кекса деҳқонлардан бири. Ота шу кунларда ёш сувчилар билан далада меҳнат қилмоқда. Сувдан оқилона фойдаланиб, кам сув билан кўпроқ ерни суғориш тажрибасини ёшларга ўргатмоқда. Нишон Худойқулов, Инъомхўжа Абдуллахўжаев, Ибраим Назиров, Хотам Тожибоевлар каби шогирдлари шулар жумласидандир. Ҳар гектар майдонда 120—130 минг туп ғўзани сақлаб қолиш учун ҳаракат қилаётган, парваришни агротехника муддатларида сифатли ўтказаётган механизаторлар тўлиқ кўчат учун курашмоқдалар. Бунда Собир Омонбоев, Йигитали Тожибоев, Анорбой Чинниқулов, Эргаш Раҳмонов сингари механизаторлар кўпчиликка намуна бўлишмоқда.

Ҳосилдорликни 40—45 центнерга етказиш учун курашаётган Турсунбой Раҳмонов, Абдужаббор Абдусатторов, Жумабой Содиқов бошлиқ бригадаларда ғўзалар гуркираб ўсмоқда. Июль ойида зарбдор меҳнат қилаётган деҳқонлар парваришни тобора қизитмоқдалр.

Хўжалик деҳқончиликдан йил сайин тобора кўпроқ даромад олмоқда. Ўтган йили 491600 сўм соф фойда олинган бўлса, бу йил 500000 сўмга яқин фойда олиш мўлжалланмоқда. Пахта таннархини арзонлаштириш, ўғитдан, техникадан, ишчи кучидан самарали фойдаланиш ҳисобига колхозининг иқтисодий қудрати мустаҳкамланмоқда. Бу ерда маданий-маиший бинолар қурилмоқда. Янги мактаб, болалар боғчаси, маданият саройи ва бошқа маданият ўчоқлари колхозчилар хизматида.

Улкан пахта хирмони яратиш учун курашаётган деҳқонлар ғўза парваришининг долзарб кунларида бутун куч-ғайратларини мўл ҳосил яратиш йўлида сафарбар этмоқдалар.

Ж. ТЎРАЕВ.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ УЧУН ЯНГИ МАШИНАЛАР

Ҳозир ишлаб турган сут соғиш аппаратлари кўпроқ ўртача сут берувчи сигирларга мўлжалланган. Бу аппаратларда сигирлар маълум вақт ичида соғилади. Шу сабабли ҳам сигирларни қўлда қайта соғишга тўғри келади. Сигирларни машинада тўлиқ соғиш ва қўлда соғишга ўрин қолдирмаслик учун янги «Тандем» сут соғиш агрегати яратилди. Бу агрегат фермаларда маҳсулдорлиги турли хил бўлган сигирларни соғишга мўлжалланган. Сигирлар унинг бўлимларида то сути тўлиқ соғиб олингунча туришлари мумкин.

Агрегатга соғилаётган сут миқдорини кўрсатувчи асбоблар ўрнатилган. Шунинг учун ҳам ҳар бир сигирдан соғиб олинган сутни алоҳида ҳисоблаш мумкин. Шунингдек, у сутни маълум масофага узатиб беради, ва тозалайди.

Бу «Тандем»да олти станок бўлиб, саккиз соат давомида 349 марта соғиш мумкин. Унга икки киши хизмат қилади.

Бу янги сут соғиш агрегатини Курган қишлоқ хўжалиқ машинасозлиги заводи серияли ишлаб чиқаришга бошлади.

* * *

Ҳозир канал қазишда бульдозер, экскаватор, скрепер ва бошқа турли машиналар ишлатилади. Бу машиналар маълум ишни бажаришга мўлжалланган бўлиб, кўпинча ер қазиш ишларида бир-бири билан алмаштириб туришга тўғри келади.

Ленинградлик олимлар Белоруссиялик конструкторлар билан биргалкида қурғоқ зоналарда йирик каналларни қазийдиган кучли экскаватор яратдилар. Экскаваторнинг ротори тўғри бурчакли траншеяни мунтазам равишда кавлаб кетаверади. Тупроқ икки томонга отилади. Машинанинг иш унуми соатига 470 кубометр. Бир ўтишда у чуқурлиги 3 метр ва эни 2,5 метргача бўлган канални қазийди. Автоматик бошқарилиши туфайли фойдаланишга қулай.

Бу эксковаторни Брянский ирригация машинасозлиги заводи серияли ишлаб чиқаришга киришди.

* * *

Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрофикациялаш Грузия илмий-текшириш институти олимлари чуқурга ётқизилган маккажўхори силосини текислайдиган ва зичлайдиган машина яратдилар. Машинанинг иш органлари тракторнинг двигатели ва гусеницалари ёрдамида ишга туширилади. Бу машина бир соат мобайнида 10 тонна маккажўхори силосини шиббалаб беради.

* * *

Тупроқнинг шўрхоклигини аниқлайдиган асбоб яқинда давлат синовидан муваффақиятли ўтди. Агар илгариги усулда тупроқни шўрхоклигини аниқлаш учун бир сменада 8-10 агрохимия анализи ўтказилса, бу асбоб воситасида бир сменада 300 тагача анализ қилиш мумкин. Бунинг натижасида иш аниқ бажарилади. Бу асбоб Бутуниттифоқ асбобсозлик илмий-текшириш ва конструкторлик институти томонидан яратилган.

* * *

Минск трактор заводи янги «Беларусь-МТЗ-80» тракторини ишлаб чиқаришга бошлади. Биринчи навбатда у картошка, лавлаги, маккажўхори ва бошқа чопиқ қилинадиган экинлар қатор орасига ишлов беришга мўлжалланган.

«ЎЗБЕКИСТОН» ВОЛГА БЎЙИДА

Тез орада Волга соҳилларида, Иваново областининг Фурманов районида «Ўзбекистон» деган сутчилик-сабзавотчилик совхози барпо этилди. Урта Осиё ирригация ва совхозлар қурилиши бош бошқармасининг коллективи оталиқ ёрдами тариқасида шу совхозни қуриб беришга қарор қилди. Бўлажак хўжалик ерларига «Средазгипроводхлопок» институтининг қидирувчи инженерлари группаси тадқиқот олиб бориш учун керакли асбоб-ускуналар билан йўл олди.

Совхоз учун 7 минг гектар ер ажратилди. 1200—1260 бош қорамол боқиладиган чорвачилик комплексини қуриш белгиланди. Ёмғирлатиш қурилмалари, ер остига ётқизиладиган қувурлар экинларни суғорадиган бўлади. Сизот сувларни чиқариб олиш учун ёпиқ зовурлар системасини барпо этиш мўлжалланмоқда, бу системага тўпланган сув машина ёрдамида чиқариб ташланади. Деҳқонлар учун шаҳар типидаги посёлка қуриш белгиланди. «Ўзбекистон» совхози қурилишида Мирзачўлдаги қўриқ ерларни ўзлаштирувчилар орттирган тажриба қўлланилади.

(ЎзТАГ).

ИЖОДИЙ МАҲОРАТ САРИ

Республикамизда тасвирий санъат кенг тараққий этди. Бунда Островский номидаги Тошкент театр ва рассомчилик институтининг ҳам муносиб улуши бор.

Олий ўқув юртининг бадиий факультети қанчадан-қанча истеъдод эгаларига йўлланма берди. 1965 йилда ушбу факультетда санъат тарихи ва назарияси бўлими очилди. Кейинчалик монументал санъат кафедраси ташкил қилинди.

Ҳозир унинг ихтиёрида 7 кафедра ишлаб турибди. Дастлаб, факультетда 17 дипломант тайёрланган бўлса, эндиликда бу ерда ўқиётган студентлар сони 300 кишига етди. Ўқитувчилар составн ҳам малакали мутахассислар ҳисобига тўлиб бормоқда.

Яқинда факультет ўзининг 20 йиллигини нишонлади. Шу муносабат билан бу ерда катта кўргазма тайёрланди. Кўргазма экспозициясига студентларнинг диплом ишигача бўлган ижодий изланишига оид кундалик машқлари ҳамда етуклик махсулидан ташкил топган картиналар қўйилган эди.

Дарҳақиқат, студентлар оддий постановкани ишлашдан то тугалланган тематик картина яратишгача бўлган ижодий жараённи бошдан кечирадилар. Шунга яраша етарли даражада билим ва малака ҳосил қиладилар.

Бундан ташқари студентлар Москва ва Ленинград шаҳарларида бебаҳо дурдоналар сақланаётган музейларда жаҳон ва рус рассомлари асарларидан нусхалар кўчириш машқида бўладилар, дурдона асарларни синчиклаб ўрганадилар. Натижада ёш ижодкор моҳир санъаткорнинг ишлаш услуби, ғояни юзага чиқаришдаги маҳоратини чуқур идрок этади.

Шундай намуналарга кўргазмада кенг ўрин берилди. Экспозицияда студентларнинг турли композицияли асарлари ҳам кўзга ташланади. Бу экспонатлар ишланиши билан диққатга сазовордир.

Кўргазма экспонатлари ижодкор студентларнинг эртанги истиқболидан далолат бериб турибди.

А. ЭГАМБЕРДИЕВ.

«ЛАЗГИ» АНСАМБЛИ МАРОКАШДА

РАБОТ, 2 июль. (ТАСС). Совет—Марокаш маданий ҳамкорлиги тўғрисидаги битимга мувофиқ бадиий раҳбари Ўзбекистон ССР халқ артисти Гавҳар Раҳимова бошчилигидаги «Лазги» ўзбек вокаль-хореография ансамбли гастрол бериш учун бугун бу ерга келдилар. Ансамбль программасида қадимий ва замонавий ўзбек халқ қўшиқлари, рақслари ва шу кабиларни ижро этиш кўзда тутилган.

Ансамбль Марокашнинг Касабланка, Работ, Марракеш, Танжера сингари йирик шаҳарларида концерт беради. Совет артистлари мамлакат бўйлаб сафар қиладилар, Марокаш миллий театрининг намояндалари ва мамлакат жамоатчилиги вакиллари билан учрашадилар.

Ўзбек ансамбли Марокашда ўн кун бўлгач гастроль бериш учун Тунисга жўнайди.

АМЕРИКАЛИК ОЛИМЛАРНИНГ КАШФИЁТИ

НЬЮ-ЙОРК, 3 июль. (ТАСС). Калифорния университетининг астрономлари ердан 8 миллиард ёруғлик йили масофасида жойлашган янги галактикани кашф қилдилар. У, деди университет профессори Х. Спинрэд, сомон йўлидан 5—10 баравар катталик қилади.

Янги галактиканинг очилиши ердаги астрономлар кузатаётган коинот кўламини яна уч миллиард ёруғлик йили масофасича кенгайтиради. Ҳозирга қадар ердан 5 миллиард ёруғлик йили масофасича олис галактика энг олиси ҳисобланарди.

Х. Спиндэднинг айтишича, шу ғоятда олис юлдуз системасини ўрганиш коинот ер ва қуёш системаси пайдо бўлишидан анча олдин қандай манзарада эканлигини яхшироқ билишга имкон беради. Бунга сабаб шуки, ергача етиб келган ёруғлик космик фазода 8 миллиард йил мобайнида секундига 300 километр тезликда саёҳат қилган.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

КУРАШНИНГ ОЛДИНГИ САФЛАРИДА БОРМОҚДА

ПАРИЖ, 2 июль. (ТАСС). Шу кунларда «Шоссон» группасидаги заводларнинг меҳнаткашлари олиб бораётган қаттиқ кураш Франциянинг диққат-марказида турибди. Меҳнаткашлар май ойининг ўрталаридаёқ бошланган забастовкани давом эттирмоқдалар. Кейинги кунларда маъмурият билан иш ҳақининг оширилишини ва меҳнат шароитининг яхшиланишини талаб этаётган ишчилар ўртасидаги социал низо ғоят кескинлашди. Париж атрофидаги корхона территориясини полициячилар ишғол қилдилар ва айни вақтда дирекция меҳнаткашларни ишга бошлашга даъват этди. Маъмуриятнинг ниятини билиб олиш қийин эмас. Унинг нияти иш ташловчилар сафига нифоқ солишга уринишдан иборат. Иш ташловчиларнинг талайгина қисмини муҳожир ишчилар ташкил этади. Маъмуриятнинг ана шу уриниши барбод этилди. «Шоссон» заводларидаги 8000 меҳнаткашдан атиги 400 киши станоклар ёнига қайтиб келди.

Иш ташловчиларга қарши курашмоқ учун бу сафарбар ҳам полиция ёрдамидан фойдаланган маъмурларнинг ҳатти-ҳаракатлари Франция меҳнаткашларини ғазаблантирди. Полиция ишғол қилган заводларнинг атроф-теварагида ҳозир намойишлар бўлиб турибди. Бу намойишларда кураш олиб бораётган ишчилар билан бир қаторда яқин атрофдаги кварталларда яшовчи кўп кишилар ҳам қатнашмоқда.

И. ШАШКОВ.

АҚШ. Бостоннинг 20 мингдан ортиқ аҳолиси ирқчилик режимига қарши уюштирилган оммавий намойишда қатнашди. Суратда: намойиш қатнашчилари шаҳар кўчаларининг бирида.

ТАСС фотохроникаси.

БАЙРУТДА ВАЗИЯТ

БАЙРУТ, 2 июль. (ТАСС). Бу ерда Ливан бош министри Р. Караме билан Фаластин озодлиги ташкилоти ижроия комитетининг раиси Я. Арафат учрашувидан кейин ўт очишни тўхтатиш расмий равишда эълон қилинди. Катаиб ўнг партиясидан бўлган газандалар билан фаластинликлар билан биргаликда курашаётган тараққийпарвар кучлар ўртасида саккиз кун давом этган қуролли тўқнашувдан кейин Ливан пойтахти кўчаларида биринчи марта пулемёт отишмаси тинди, миномёт ва ракетадан отиш тўхтади.

Ҳозир тўқнашувлар бўлиб ўтган Байрут районлари хавфсизлик кучларининг соқчилари томонидан назорат қилинмоқда.

ТАНЗАНИЯДА ТАНТАНАЛАР

ДОР-УС-САЛОМ, 2 июль. (ТАСС). Танзаниянинг Танга шаҳрида Танганьика африкаликлар миллий иттифоқи партияси тузилганлигининг 21 йиллигига бағишланган байрам тантаналари бўлиб ўтмоқда.

Мамлакатда «Саба Саба» номи билан машҳур бўлган байрамни Танзаниянинг биринчи вице-президенти Абуд Жумбе очди. Қарор топган анъанага кўра бирдамлик юриши бўлиб ўтди. Бу юришда шаҳарнинг минг-минглаб аҳолиси иштирок этди. Улар Африкани мустамлакачилик ва ирқчилик режимларидан узил-кесил озод қилиш ишига ва социализм принциплари асосида жамият қуриш йўлини эълон қилган партия йўлини қўллаб-қувватлаш ишига содиқ эканликларини намойиш этдилар.

ИЛҒОРЛАР НАМУНАСИ

САМАРАДОРЛИК —БОШ ЙЎЛИМИЗ

КПССнинг тарихий XXIV съезди қарорларида ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини кескин ошириш мамлакатимиз халқ хўжалиги ривожланишининг асосий йўналиши бўлиб қолиши алоҳида таъкидланган.

Ҳақиқатдан ҳам ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишда гап кўп. Ҳозирги шароитларда бундай вазифани бажариш учун меҳнат унумдорлигини муттасил ошириб бориш, мавжуд ишлаб чиқариш фондларидан иложи борича тўлароқ фойдаланиш, ҳом ашё ва материалларни тежаб-тергаб сарфлаш лозим.

Ўз фаолиятида шунга амал қилаётган коллективимиз бутуниттифоқ социалистик мусобақасида фаол қатнашиб, тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш йўлида фидокорона меҳнат қилмоқда. Беш йилликнинг дастлабки ойларидан бошлаб жадал суръат қанотида парвоз қилаётган ишчи-хизматчиларимиз давлат планлари ва зиммага олинган социалистик мажбуриятларни ой сайин бир меъёрда бажармоқдалар, Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида мукофотли ўринларни эгаллаяпти. Икки ярим йилдан бери сурункасига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритмоқдалар.

Меҳнатимизнинг бундай юксак даражада қадрланиши коллективимиз ғайрат-шижоатини янада авж олдириб юборди. Барча ишчи-хизматчилар қўлга киритилган ютуқларни янада мустаҳкамлашга астойдил ҳаракат қилдилар. Социалистик мусобақа оммавийлиги ва ошкорлиги таъминланди. Айниқса, Буюк Ғалабанинг 30 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун бошланган ватанпарварлик ҳаракати натижаси қувончли бўлди.

Коллективимиз товар маҳсулотини реализация қилиш беш йиллик планини 8 майда шараф билан бажарганлиги ҳақида рапорт берди. Мана икки ойдан бери корхонамиз ўнинчи беш йиллик ҳисобига маҳсулот чиқармоқда. Ўтган йиллар давомида меҳнат унумдорлиги 95,1 процент ошди. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми кўпайишининг 86 проценти меҳнат унумдорлигини ошириш эвазига таъминланди.

Коллективимиз КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми қарорларидан беҳиҳоя руҳланиб, зиммага юксак мажбуриятлар олиб ишлаяпти. Биз йил давомида пландагидан ташқари 1 миллион 300 минг сўмлик товар маҳсулоти ишлаб чиқариш ва реализация қилиш, йиллик планни 5 декабргача бажариш, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ўсишининг камида 90 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш эвазига эришиш ҳақидаги ваъдани муваффақиятли бажараяпмиз. Шу йилнинг 6 ойлик маҳсулот реализация қилиш плани зиёдаси билан адо этилди. Ярим йиллик план 106 процент атрофида бажарилди. Қўшимча юзларча минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан салкам 15 процент ошди. Пландагидан ташқари буюртмачиларга бир неча километр узунликдаги керамика қувурлари, турли хил плиткалардан 80 минг квадрат метрдан ортиқ, минглаб дона сантехкерамика буюмлари, маданий-маиший эҳтиёжлар учун кўплаб товарлар чиқарилди.

Меҳнатни ташкил этишни яхшилаш, прогрессив технологияни жорий қилиш меҳнат унумдорлигини ҳам кўнгилдагидек ўсишига ёрдам бермоқда. Шу йилнинг беш ойида унумдорлик белгиланганига нисбатан 7,5 процент ортиқ бўлди. Ҳар бир ишловчи ҳисобига маҳсулот тайёрлаш ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 14,1 процент ортди. Ишчиларнинг ўртача иш ҳақи ҳам муттасил ортиб бормоқда. У ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 8 процентга яқин, беш йиллик бошидан бери эса деярли 1,5 баравар ошди.

Ишлаб чиқариш даражасини белгиловчи муҳим омиллардан бири тайёрланаётган маҳсулот таннархи ҳисобланади. Таннарх эса бевосита меҳнат унумдорлиги, маҳсулот сифатининг ортиши ва бракнинг камайиши билан боғлиқ. Ўз навбатида таннархнинг камайишидан корхонанинг рентабеллиги ортади. Бу эса ҳар бир корхона хўжалик фаолияти даражасининг, ишлаб чиқариш самарадорлигининг асосий кўрсаткичи ҳисобланади. Йил бошидан бери маҳсулот таннархини камайтириш бўйича амалга оширилган ишлар ҳисобига пландагига қўшимча деярли 200 минг сўмлик фойда олинди. Ҳар бир сўмлик товар маҳсулоти тайёрлаш учун харажат 2,2 тийин камайтирилди ёки 3,5 процент камайди.

Корхона цехларида иш вақтида асбоб-ускунлаар, хом ашё ва материаллардан самарали фойдаланиш, харажатларни тезроқ қоплашни таъминлаш юзасидан анчагина ишлар қилинди. Бу ҳам ишлаб чиқариш самарадорлиги ва рентабеллигини оширишга ёрдам берди. Шу йилнинг биринчи кварталидаёқ комбинатимиз 1 миллион 271 минг сўм фойда олди, унинг 101 минг сўми пландагидан ташқари бўлди.

Ишнинг муваффақияти ҳамма жойда кадрларнинг ўқувига, уларнинг малакасига, ишбилармонлигига боғлиқ. Шуни ҳисобга олиб корхонамизда ишчилар малакасини ошириш, илғор иш усулларини оммалаштириш, қўшимча касбларни ўргатишга катта эътибор берилмоқда. Махсус ташкил этилган курслар ва коммунистик меҳнат мактабларида ишлаб чиқариш илғорларининг тажрибаси оммалаштирилмоқда.

Шунинг учун ҳам комбинатимизда ишлаб чиқариш илғорлари сафи кўпайиб боряпти. Ҳозирги вақтда мингга яқин ишчи графикда кўрсатилганидан ўзиб ишлаяпти. Юзга яқин киши эса шахсий беш йиллик нормасини бажарди ва шу кунларда 1976—1977 йиллар ҳисобига меҳнат қилмоқда. Улар орасида прессловчи А. Веденина, ўрнатувчи Т. Мадусмонов, куйдирувчи Л. Жарова, электрокарчи, А. Умаров, қуювчилар Ю. Кимаева, Ф. Сагадиева, П. Голубева ва бошқа ўнлаб ишчилар шулар жумласидандир.

Олдимизда ҳали катта вазифалар турипти. Коллективимиз беш йиллик план охиригача 12 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилишимиз керак. Беш йиллик ичида меҳнат унумдорлигини планда белгиланган 80 процент ўрнига икки баравар оширишни таъминлашимиз даркор.

Бу вазифани муваффақиятли бажариш учун биз ўзимизнинг ўтган ярим йилдаги фаолиятимиз натижасини танқидий нуқтаи-назардан таҳлил қилдик. Натижада, ишимизда катта камчиликлар ва нуқсонлар борлигини аниқладик ва уларни бартараф этиш йўлларини белгилаб олдик. Айниқса бизда темир йўл вагонларининг нормадагидан ортиқча бекор туриб қолишига йўл қўйилмоқда. Бу юк ортиш-тушириш ишлари ҳали кўнгилдагидек йўлга қўйилмаганлиги оқибатидир. Плиталарни темирйўл вагонларига контейнер усулида ортиш усулини қўлланиш бу ишни анча осонлаштиради.

Моддий техника таъминотидаги ҳал қилинмаган қатор масалалар корхонамизнинг бир меъёрда ишлашига тўсқинлик қилмоқда. У ёки бу материал ҳамда хом ашё таъминотидаги узилишлар ҳамон бартараф этилгани йўқ. Ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш, ишчиларнинг меҳнат шароитини енгиллаштириш ва унумдорлигини оширишга қаратилган ташкилий-техникавий тадбирлар ҳамма вақт ҳам белгиланган муддатларда амалга оширилмаяпти.

Сўнгги вақтда таранинг етишмаслиги оқибатида катта қийинчиликлар туғилмоқда. Бунинг натижасида пардозлаш плиткаси цехида тайёр маҳсулотни буюртмачиларга жўнатиш муддатлари кўпинча чўзилиб кетаяпти. Шуни айтиш кифояки, биргина шу йили комбинатимиз 460 минг дона ҳажмдаги тара фонди билан таъминланмаган.

Республика қурилиш материаллари саноати министрлигига қарашли тажриба-механика заводи ювингичлар ишлаб чиқариш учун конвейер линиясини монтаж қилиш бўйича ишларни суст бажармоқда. Қуюв цехида ўрнатиладиган бу конвейер санитария-техника керамикаси буюмлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун ниҳоятда зарур агрегатдир. Бунинг устига Тошкент тажриба-механика заводи комбинатнинг турли буюртмаларини сифатли бажаришда оқсаб қоляпти. Бекободдаги «Цемремонт» заводи эса бизнинг буюртмаларимизни қабул қилишни бутунлай тўхтатиб қўйди. Бу эса технологик асбоб-ускуналарнинг нормал ишлашига тўсқинлик қиляпти.

Биз кўп нарса уюшқоқлигимизга, виждонан ва сидқидилдан фидокорона меҳнат қилишга боғлиқ эканлигини яхши биламиз. Шунинг учун ҳам аввало белгиланган ташкилий-тарбиявий тадбирларни белгиланган муддатларда бекаму-кўст амалга оширишга эътибор берамиз.

Цех партия ташкилотлари, барча коммунистлар ишлаб чиқаришни юксалтириш билан боғлиқ бўлган тадбирларни амалга оширишни диққат марказида тутадилар, ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишларни кучайтирадилар. Ишчи-хизматчиларнинг маданий-маиший турмуш шароитларини яхшилаш юзасидан қатор тадбирлар амалга оширилади. Комбинатда 100 ўринли профилакторий ишга тушади, 300 ўринли ёшлар ётоқхонаси қурилиши бошлаб юборилади. Бу йил ишга тушган пионер лагеримиз корхона ишчи-хизматчиларининг юзлаб фарзандларини ўз бағрига олди.

Коллективимизнинг ҳар бир аъзоси бундан буён ҳам кўтаринки руҳ билан меҳнат қилади, тўққизинчи беш йилликнинг сўнгги йилида зиммага олинган социалистик мажбуриятларни барча кўрсаткичлари бўйича муваффақиятли адо этиш ва КПССнинг навбатдаги XXV съездини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун социалистик мусобақа байроғини янада баланд кўтаради.

Т. ИСЛОМОВ.

Ангрен керамика комбинатининг директори.

ЎТМИШ МАДАНИЯТ КЎЗГУСИ

Мовий осмонга ҳамоҳанг ранг билан кўкка бўй чўзган обидалар. Абу Райҳон Беруний геометриясини, Форобий математикасини, Улуғбек юлдузларини ўзида мужассамлаштирган обидалар! Ўтмиш халқимизнинг фанини, бадиий санъатини, маданиятини, қудратини ва ақл-заковатини ўзида акс эттирган бўлар.

Нақшларда ифодаланган аниқ геометрик чизмалар ва ўймакор нақшлар шу кун архитектура-декоратив безаклар асосини ҳам ташкил қилаяпти. Булар пойтахтимизда яратилган кўркам ва муҳташам бинолар — Ленин музейи филиали, Мовий гумбазлар, «Ўзбекистон» меҳмонхонаси, Республика рассомлар союзининг кўргазмалар зали каби ягона лойиҳага эга бўлган биноларда ҳам яққол кўзга ташланади. Гуркираб ривожланаётган респбуликамиз архитектурасидаги шаклан миллий, мазмунан социалистик санъатимиз ютуқлари ҳатто республикамиздан ташқарида қурилган ва қурилаётган иншоотларда ҳам ўз аксини топмоқда. Ўзбекистон номи билан аталмиш Москвадаги ресторан — чойхона, Сочидаги санаторий, Ульяновскдаги парк шийпончалари, Владивосток учун лойиҳаланаётган маъмурий ва бошқа бир қанча бинолар ҳам ўтмиш обидаларимизнинг ўймакорлик ва наққошлик ютуқлари асосида безатилган.

Ҳа, бу тарихий обидаларнинг ўтмиш ҳомийларидан бири, Темурланг «Кимки бизга шак келтирмоқчи бўлса, биз қурган биноларга боқсин» деб бежиз айтмаган. Лекин, Улуғ Октябрь революциясига қадар бу ёдгорликларни муҳофаза қилиш ишига етарли эътибор берилмай келди. 1918 йил доҳий В. И. Лениннинг ёдгорликларни сақлаш ҳақидаги декретидан сўнг иш жонланиб кетди. Нодир ёдгорликлар музейларга айлантирилди. Қайта тиклаш учун халқ усталари жалб этилди ва маблағ ажратилди. Декретда бу ишга илмий асосга таянган ҳолда ёндошиш кераклиги кўрсатиб берилди. Шу давр ичида анча муваффақиятларга эришилди.

Тошкент политехника институти архитектура факультетининг «Архитектура тарихи ва назарияси» кафедра мудири доктор В. А. Нильсон тўрт йил мобайнида ёдгорликларни қайта тиклашга оид диплом ишларининг авторларига раҳбарлик қилди. Бу дипломлар лойиҳалари Давлат имтиҳон комиссияси томонидан аъло баҳоланиб, Бутуниттифоқ кўргазмасига тавсия этилди. Кўргазмада эса кафедра ташаббуси билан тайёрланган диплом лойиҳалари биринчи ва иккинчи мукофотларни олишга сазовор бўлди. Кафедрада ўтган йиллар мобайнида тўпланган тажриба асосида архитектура ёдгорликларини қайта тиклаш лойиҳаларини бажариш программаси ишлаб чиқилди. Сўнгра архитектура факультетида ёдгорликларни қайта тиклаш билан илмий асосга таянган ҳолда ишловчи ихтисослашган мутахассис архитекторлар тайёрлашни назарда тутиб янги ўқув плани қабул қилинди.

Яқиндагина архитектура фанлари кандидати, факультет декани Х. М. Убайдуллаев ташаббуси билан методик комиссия ва факультет илмий кенгашининг мажлиси бўлиб, унда янги группа очишга қарор қилинди. Янги мутахассисликка истеъдодли йигирма беш нафар студент ажратиб олинди.

Тошкент политехника институтида мутахассислар тайёрлаш борасида анча ишлар қилинмоқда. Халқ усталари эса бир қанча ранглар устида кузатишлар олиб бориб, муваффақиятларга эришаяптилар. Эндиликда мавжуд мутахассисларни ишга жалб этиш ҳамда халқ усталари билан ҳамкорлик уюштирилиб, тиклаш ишларида илмий асосга таянишдек актуал масалани ҳал қилиш ва сарфланаётган маблағни тўғри ҳаражат қилиш фурсати етди.

Хулоса қилиб айтганда, ёдгорликларни қайта тиклаш ва муҳофаза қилиш ишига барча музейлар маъмурияти, айниқса томошабинлар ижобий муносабатда бўлишлари зарур. Шундагина улар ўтмиш маданиятимизнинг кўзгулари — обидаларни сақлаб қолишга ўз ҳиссаларини қўшган бўладилар.

И. АЗЛАРОВ,

Тошкент Давлат политехника институти архитектура факультетининг студенти.

Ғазалкент консерва заводида янги мева ҳосилларидан консервалар тайёрлаш қизғин давом этмоқда. Суратда: мева мураббосини қадоқлаш линиясида. Илғор ишчилардан Е. Алимуҳамедова ва Е. Макотиналар иш устида.

И. Портнов фотоси.

ТРАНСПОРТЧИЛАРНИНГ ЯНГИ МАРРАЛАРИ

Тошкент шаҳар марказлашлашган юк ташиш автомобиль трестига қарашли 39-автобаза шофёрлари, ремонтчи ишчилари инженер-техник ходимлари автомобиль паркидан самарали фойдаланиб, социалистик мусобақани авж олдириш, илғорларни моддий ва маънавий рағбатлантиришни яхши йўлга қўйди, иш маданиятини ошириш туфайли юк ташиш давлат планларини ой сайин зиёдаси билан адо этмоқдалар.

Автобаза коллективи тўққизинчи беш йиллик сўнгги йилининг биринчи ярмини меҳнатда яхши кўрсаткичлар билан якунладилар. Давлат планлари асосий техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича муваффақиятли бажарилди. Қўшимча ўнларча минг тонна турли-туман халқ хўжалиги юклари, бинокорлик материаллари ташиб берилди. Юк оборотининг ошиш суръати белгиланганига нисбатан 1,5 баравар тезлашди.

Коллектив қўлга киритилган бу ютуқларни янада мустаҳкамлаш учун шу кунларда суръатга суръат қўшиб ишламоқда. Шофёрлар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, йиллик юк ташиш планини муддатидан илгари бажариш ва қўшимча белгиланган манзилларга етказиб беришга қарор қилдилар.

Ана шу юксак мажбуриятларни бажариш мақсадида қатор тадбирлар амалга оширилди. Автомобиллардан фойдаланиш коэффициенти беш йилликнинг ўтган тўрт йилида эришилганига нисбатан, 17,6 процент ошади. Юк ортиш-тушириш ишларини механизациялаш, қурилиш объектларида ва корхоналарда комплекс бригадалар ташкил этиш янада кенгайтирилади. Шу тадбирлар туфайли автомашиналарнинг юк ортиш-тушириш операциялари давомида туриб қолиш вақти ўтган йилда эришилган даражадан 7 процент ёки 12 минут камайтирилади. Қатор ташкилий-техникавий, техникани тараққий эттириш юзасидан қўшимча тадбирларни амалга ошириш натижасида меҳнат унумдорлиги йиллик планда белгиланганидан 12 процент ортади. Бу муҳим кўрсаткич бўйича беш йиллик план 125 процент қилиб бажарилади.

Қ. РАХИМОВ.

Суратда: Тошкент асбобсозлик заводи 10-цехининг зарбдор ишчиси Тамара Нурашова. У ишлаб чиқариш топшириқларини мунтазам равишда ошириб бажариш билан бирга сифат комиссиясининг аъзоси сифатида ҳам катта жамоатчилик ишларини амалга оширмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

ЭНГ БАЛАНД БЎЙЛИ МАККАЖЎХОРИ

Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь» колхозининг Ким Вон-дю бошлиқ бригадасининг далаларида маккажўхори поясининг баландлиги тўрт метрга етди. Экининг аҳволини мунтазам равишда текшириб турган Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигининг мутахассислари маккажўхоризорга юксак баҳо бердилар.

Колхозда 169 гектар майдонга маккажўхори экилди. Ташаббускор маккажўхорикорлар КПСС XXV съезди шарафига гектаридан илгариги мўлжаллангандек 70 центнердан эмас, балки 100 гектар майдоннинг ҳар гектаридан юз центнердан маккажўхори дони, қолган майдонларда эса гектаридан 700 центнердан силосбоп ширали кўкпоя олишга аҳд қилдиларки, бу планда мўлжаллангандан икки юз центнер ортиқдир.

— Маккажўхоримиз жуда яхши бўлди, — дейди Ким Вон—Дю, — лекин ўримга тушишга шошилаётганимиз йўқ. Ойнинг охирига бориб, кўкпоясини йиғиштириб олишга киришамиз. Ўшангача пояси ва барглари янада кўпайиб ширали озуқа мўл-кўл бўлади. Думбилини август ойида йиғиштиришга киришамиз. Июль ойида маккажўхорининг дони янада тўлишади.

Ҳозир ҳамма нарса ўрим-йиғимга тахт қилиб қўйилди.— техника ремонтдан чиқарилди, ўрим-йиғим графиги тузиб қўйилди. Силос бостириладиган ўралар қазилмоқда.

(ЎзТАГ).

САБЗАВОТ САВДОСИ-ДАГИ ЮЛҒИЧЛАР

Биз аввал шаҳар атрофидаги сабзавотчилик хўжаликларида бўлдик. Колхоз ва совхозларнинг экинзорлари беқасамдек безаниб турли-туман кўринишда киши дилига завқ бериб ястаниб ётарди. Эртаки экинлар йиғиштириб олинган майдонларда кечки карам, сабзи, озуқа экинлари экилмоқда. Август пиёзи экишга ҳамма ерда қизғин тайёргарлик кўрилаётир. Деҳқонлар пешона тери тўкиб етиштирилган маҳсулотларини шаҳар меҳнаткашларига тезроқ, сифати сақланган ҳолда етказиб бериш тўғрисида қайғурмоқдалар.

Албатта, ҳамма колхоз ва совхозларда ҳам экинлар парвариши, сабзавот маҳсулотлари тайёрлашни қониқарли деб бўлмайди. Аллақачон кавланиши зарур бўлган картошка майдонларини ўт босиб, эътибордан четда қолиб кетган, суғориш ишлари ташкил этилмаган жойлар ҳам йўқ эмас. Экинлар ковжираб ҳосилдан қолмоқда ёки ҳосили кеч етилаётир. Помидор далаларида кўплаб ҳосил пишиб ётибди. Бироқ, яшик етишмайди, одам кам баҳонаси билан бу соҳадаги графиклар тўла адо этилмаётир. Пиёз, сабзи, бодринг ҳамон савдо дўконларига мўлжалдагидан бир мунча кам етказиб берилмоқда.

Бу масаланинг бир томони. Қишлоқ район партия, совет ташкилотлари сабзавот тайёрлашга, меҳнаткашлар дастурхонини мўл-кўл қилишга жиддий эътибор беришлари, бу соҳада белгиланган топшириқларни сўзсиз бажариш тадбирларини кўришлари, тайёр ҳосилнинг далаларда, омборларда чўкиб қолишига йўл қўймасликлари, савдо ташкилотлари билан биргаликда тузилган шартномада белгиланган маҳсулот турларини ўз вақтида етарли миқдорда жўнатиш юзасидан катта иш олиб боришлари керак.

Биз, шунингдек, пойтахтимизнинг қатор районларидаги сабзавот дўконларида, бозорларда деҳқончилик маҳсулотлари билан савдо қилиш ишлари қандай ташкил этилганлиги ишларини ҳам кўздан кечирдик. Шу нарса аниқ бўлдики, бу масалага жиддий эътибор берган ва масъулиятни тўла ҳис қилган ҳолда ишни ташкил этган дўконларда харидорлар талаб қилган миқдорда сабзавот келтириб сотилмоқда.

Шаҳарнинг Олой бозорига жойлашган 1-сабзавот магазини коллективи ишини намуна қилиб кўрсатса арзийди. Бу ерда ҳамма вақт сабзавот маҳсулотларининг барча турлари етарли миқдорда бўлиб туради. Магазин ходимлари харидорларга қулайлик туғдириб бериш мақсадида сабзавот маҳсулотларини махсус пакетларга солиб тайёр қилиб қўйганлар. Келтирилган маҳсулотлар сараланиб, ўз нархида сотилади. Елизавета Анисимовна Арутюнова мудирлик қилаётган бу магазинда ойлик ва квартал планлари ошириб бажарилмоқда.

Қани, энди ҳамма дўконларда ҳам сабзавот савдоси шундай ташкил қилинганда эди. Биз Чилонзор, Куйбишев, Собир Рахимов районлари сабзавот идораларига қарашли қатор дўконларда бўлдик. Усмон Юсупов номли аграр-саноат комбинатига қарашли Чилонзор районига жойлашган магазин мудири Усмон Назаров ўз ишига ғоят масъулиятсизлик

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ" РЕЙДИ

билан қарамоқда. У келтирилган маҳсулотни саралаб сотиш тўғрисида мутлақо ўйламайди. Бу тўғрида харидорлар кўп марта талаб қилган, ва тегишли ташкилотларга шикоят ёзган бўлсалар ҳам оқибатсиз қолиб кетмоқда. Тарози палласидаги маҳсулот лойтупроғи билан харидор идишига ташланаверади. Йирик, майда сабзавотлар аралаш қилиб сотилади. Лекин ҳаммасининг нархи бир хил. Шу райондаги 12-магазинда аҳвол бундан ҳам ачинарли. Магазин сотувчиси Т. Д. Маҳаматқулова яқингинада малака ошириш мактабида ўқиб келган бўлишига қарамай, харидорлар билан ҳали ҳам жуда қўпол муомилада бўлаяпти. Ундан маҳсулот турлари камлиги, сифати ёмонлиги сабаблари сўралганда ўшқириб жавоб беради. Бу ҳам етишмаганидек текшириш пайтида харидор ҳамёнидан, тарозидан уриб қолинаётганлиги аниқланди. Шу магазиннинг омборида кечами, ўтган кунми келтирилган бодринг тахланиб ётипти. Нима сабабдандир пештахталарга олиб чиқилмаган?

Шу райондаги 14-магазинда бошқача манзарани кўрасиз. Бу ерда деҳқончиликнинг ҳамма туридаги маҳсулотлар бор. Аммо, улар пала-партиш уйиб ташланган. Саралаб сотиш, сифатли қилиб пештахталарга териб қўйиш тўғрисида ўйланмайди. Улар бу билан харидорлар иштаҳасини қайтармоқдалар. Сотувчи В. Рифманова мана шу пала-партишликдан фойдаланиб, бемалол харидор ҳақидан 21 тийин уриб қолган.

Ленин район пишчеторгига қарашли 41-магазин тажриба-механика заводи ишчиларга хизмат қилиши керак. В. А. Палайтец мудир бўлган бу магазин ишчилар талабига мутлақо жавоб бермаётир. Бу ерда бирор кун ҳам янги маҳсулотни кўрмайсиз. Пештахталарда эзилган, чирий бошлаган помидор, бужмайиб ётган бодринг тахлаб қўйилади. Завод кишилари бу тўғрида кўп марта гапирдилар. Лекин ҳеч қандай ўзгариш бўлмаётир. Магазин мудири маҳсулот олиб келиш тўғрисида асло жон куйдирмайди, унинг бу масъулиятсизлигига нима учундир торг раҳбарлари эътиборсизлик билан қарамоқдалар.

Куйбишев районидаги экскаватор заводи коллективи қишлоқ хўжалиги учун зарур машиналарни етказиб беришда деҳқонларимизга ҳамма вақт мададкор бўлиб келмоқдалар. Демак, бу ерда ишчиларни, хизматчиларни деҳқончилик маҳсулотлари билан доимо етарли миқдорда таъминлаш айниқса яхши йўлга қўйилган бўлиши керак. Шунга қарамай экскаватор заводи яқинидаги 6-сабзавот магазини сотувчилари ўз вазифаларини жуда ёмон бажармоқдалар. Пештахталардаги маҳсулотга қараб бўлмайди. Чириб кетганлигидан пашша талаб ётипти. Бунинг устига савдо қоидалари бузилмоқда. Сабзи ҳамон барги билан сотилаётир. Шу райондаги 4-сабзавот дўконида содир бўлган аҳвол бундан ҳам ёмон. Магазин ходимларининг айримлари, масалан, М. Саидхонова харидорлар ҳақига хиёнат қилмоқда. Сотувчи В. Пузровский эса тарозини ўз ҳисобига ҳар гал 20 граммдан уриб қолишга тўғрилаб қўйган. Бундай «одат»га В. Л. Лисова мудир бўлган 2-магазин сотувчиси Нормат Бозорбоев ҳам ўрганиб олган.

Сабзавот савдосини ташкил этиш юзасидан ғоят масъулиятсизлик қилаётган ва ўзларининг бу соҳадаги вазифаларини қониқарсиз бажараётган, бу билан аҳоли ўртасида ҳар хил норозиликлар келиб чиқишига сабаб бўлаётган ишларни Собир Раҳимов районидаги Рихсибой Холмуҳамедов, Маҳмуд Тошпўлатов, Исмоил Мирзаёқубов, Собир Саидовлар мудир бўлган магазинларда кўплаб учратиш мумкин.

Ёз фаслининг ярми тугамоқда. Ҳамма ерда ғақр пишиқчилик. Далаларда кун сайин кўплаб маҳсулот пишиб етилаётир. Шундай пайтда сабзавот савдоси кўнгилдагидек ташкил этилмаса, қачон ташкил этилади.

Бизнингча, шаҳардаги сабзавот билан савдо қилувчи ташкилотларнинг айрим раҳбарлари ўз вазифаларига бунчалик масъулиятсизлик билан қараётган эканлар, уларни тартибга чақириб қўйиш вақти келмадимикан?!

Республикамиз пойтахти аҳолисини сабзавот билан таъминлаш учун Ўзбекистон партия ва ҳукумати тинмай ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Янгидан савдо дўконлари шохобчаларини кўпайтириш, уларни малакали кадрлар билан таъминлаш, саноат корхоналари қошида янги магазинлар очиш, сабзавот билан савдо қиладиган бозорчалар ташкил этиш ишларига кенг йўл берилмоқда. Бу имкониятлардан фойдаланиб, сабзавот сотишни намунали ташкил этиш Тошкент шаҳар савдо бош бошқармаси раҳбарларининг ғоят муҳим ва масъулиятли вазифасидир. Афсуски, улар Марказий Комитет, республика ҳукумати ва область партия комитетининг жиддий огоҳлантиирншларидан тегишли хулосалар чиқариб олганларича йўқ.

Ш. ЁҚУБОВ,

Тошкент шаҳар давлат савдо инспекциясининг штатсиз инспектори.

Н. ТЎРАЕВ,

«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Беш йиллик планини тўрт йилда муваффақиятли бажарган Қуйи Чирчиқ районидаги Димитров номли колхоз деҳқонлари бу йил ҳар гектар ердан 45 центнердан пахта етиштириш учун курашмоқдалар. Колхоз пахтазорларида дала ишлари уюшқоқлик билан ташкил этилмоқда. Суратда: эрта тонгда колхозчилар дала йўлида.

Г. Пун фотоси. (ЎзТАГ).

ВИЖДОНАН МЕҲНАТ ҚИЛАМИЗ

ПАХТАКОРЛАРНИНГ МУРОЖААТГА ЖАВОБИ

Яқинда «Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири Янгийўл районидаги Назарали Ниёзов номли колхозда бўлди. Хўжалик аъзоларининг мўл ҳосил етиштириш соҳасида қандай меҳнат қилаётганлиги тўғрисида колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Фозил Мадалиев билан суҳбатлашди.

— Бундан бир неча кун олдин Ўрта чирчиқлик мусобақадошлар колхозимизда бўлишди, —деди ўртоқ Мадалиев. — Далаларни айланишди. Ғўзанинг аҳволи билан батафсил танишдилар. Суғориш, культивация қилиш, озиқлантириш ва меҳнатни ташкил этишда олиб борилаётган ишларни кўздан кечиришди.

Мусобақадошлар эришилган ютуқларимиздан ҳурсанд бўлишди. Шу билан бирга камчиликларимизни ҳам юзхотир қилмай очиқойдин гапиришди. Қимматли маслаҳатлар бердилар. Ҳамкасбларимиз айтганидек, ҳақиқатан ҳам ҳосил кўчатлардан ва ундаги соғлом шохлардан олинади.

Хўжалик мутахассислари бригада бошлиқлари билан биргаликда далама-дала юришди. Ўсишдан орқада қолаётган карталарни олдингиларига етказиш юзасидан фикр ва мулоҳазаларини айтдилар. Правление аъзолари иштирокида ўтказилган йиғилишда бу масала атрофлича муҳокама қилинди. Ҳар бир бригадада ўн гектардан 20 гектаргача қолоқ ғўзалар мавжудлиги аниқланди. Колхоз бўйича эса ривожидан орқада қолаётган ғўза 170 гектар ерни ташкил этади.

Биз асосий кучни қолоқ ғўзаларни олдингиларига етказиб олишга қаратдик. Шундай қилиб, ой охирига қадар бундай ғўзаларга қўшимча равишда 1—1,6 маротаба ишлов беришга қарор қилинди. Шундан кейин дарров ишга киришилди, қўшимча ўғит ажратилди. Ҳар гектар ерга 300 килограммдан азот беряпмиз. Бу албатта етарли эмас. Кўчатлар илдизининг юмшоқ тупроқда кенг ривожланиши учун маҳаллий ўғитлардан ҳам кўпроқ фойдаланиш зарур эди. Шуни ҳисобга олиб, парранда гўнгидан экинга солишни лозим топдик. Бундан ташқари, шарват суви бериш бошланиб кетди. Ҳар бир картадаги ғўзани қондириб суғориш учун назорат постлари ташкил этилди.

Июль — ҳосил тўплашда зарбдор ой деб эълон қилинди. Қишлоқда яшовчи ҳар бир киши мўл ҳосил тўплашга муносиб ҳисса қўшишга даъват этилди. Бу ижобий натижалар беряпти. Агар мусобақадошларимиз келишидан олдин далада меҳнат қилаётганларнинг сони 360 кишини ташкил этган бўлса, эндиликда 450 кишига етди. Сувчилар 100 кишига кўпайтирилди. Уларнинг икки сменада ишлашини йўлга қўйдик. Ҳар бир сувчи масъулиятни чуқур ҳис этиб, кундалик нормасини ошиғи билан бажаряпти. Кечалари далада ётиб, меҳнат қилмоқдалар. Кунига колхоз бўйича 30—35 гектардан ортиқ ер сувдан чиқарилмоқда.

Анатолий Бобоев, Толибжон Тожибоев, Абдужаббор Акбаралиев ўртоқлар бошлиқ 40—42 центнерчи бригадалардаги ишлар шу куннинг талаблари даражасида олиб борилянти. Ғўза олтинчи марта культивациядан чиқариляпти. Чуқур чопиқ, сифатли культивация қилинган ғўзалар соғлом ривожланиб, ҳосил тугунчаларини кундан-кунга кўпайтирмоқда. 8-10 шохга етган ғўзалар анчагина майдонни ташкил қилади. Агротехника қоидаларига риоя қилинаётган, мутахассисларнинг ва ҳамкасб мусобақадошларимизнинг маслаҳатларига амал қилиб ишлаётган бригада деҳқонларининг ғўзалари тез ривожланяпти. Шона, гулини кўпайтириб, бўлиқ кўсаклар етиштирилмоқда.

Пахтакорлар ўртасида республика партия ва ҳукуматининг Мурожаати кенг ишлаб чиқилди. Мурожаатдаги **«катта пахта хирмони учун умумхалқ курашида ҳар бир киши ўз ўрнини топсин, бутун куч-ғайратини сарфлаб, виждонан меҳнат қилсин!»** деган оташин чақириқлари қалбимиздан чуқур ўрин олди. Қийинчиликларни мардонавор енгишга, ортиқча ҳаражатларни камайтириб, ҳар қандай шароитда ҳам пахтадан мўл ҳосил етиштиришга бўлган куч ва ғайратимизни ошириб юборди. Ички резервлардан янада кўпроқ фойдаланишга даъват этди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVIII пленумининг қарорларини қизғин маъқуллаган деҳқонларимиз беш йиллик план-топшириқларини барча соҳалар бўйича юқори кўрсаткичлар билан якунлашга қатъий бел боғладилар.

Биз мўл пахта ҳосили етиштириш йўлида катта ишларни амалга ошираётирмиз. Колхозчиларимиз социалистик мусобақа байроғини баланд кўтариб, ҳар бир ишни сифатли ўтказишга ҳаракат қилдилар.

— Меҳнатнинг баракали бўлиши учун, —деди колхоз раиси, — ўз устимизга олган социалистик мажбуриятимизни яна бир бор қайта кўриб чиқдик. Қишлоғимиз кишилари Мурожаатга амалий иш билан жавоб берамиз, дейишди. Ҳар гектар ердан пландаги 28 ўрнига 38 центнердан эмас, 40 центнердан ҳосил етиштирамиз деб қарор қилдилар. Колхоз правленияси ва партия ташкилоти шунга кўра ишни қайта ташкил этди. Ҳар бир тупда мажбуриятни қоплаш учун камида 14 тадан ҳосил шохи бўлишига эришиш юзасидан бир қанча зарур тадбирлар ишлаб чиқилди. Авваллари ғўзани ёппасига чеканка қилиш одат тусига кирган эди. Бу йил эса биринчи навбатда шу ойнинг охирида 14 шохи бўлган ғўзалар чеканкадан чиқарилади. Бу эса ҳосилни кўпайтиришгина эмас, шу билан бирга ҳар бир шохдаги кўсакни бўлиқ бўлишига хизмат қилади, деб ўйлаймиз.

— Июль, август ойларида қатор ораларига неча марта ишлов бериш кўзда тутилмоқда?

— Ой охиригача барча майдонлар комплекс икки марта сифатли ишловдан чиқарилади. Ҳосилга-ҳосил қўшиш ойи ҳисобланган августда эса камида бир ярим маротаба парвариш қилинади.

Демак, кўсак етилиб пишгунга қадар ғўза қатор ораларига ишлов беришни сусайтирмаймиз.

Майдонларимиз паст текисликлардан иборат. Шундай бўлишига қарамай ғўзани қондириб суғоришга жиддий аҳамият берамиз. Шона ва гулларнинг тўкилишига йўл қўймаймиз. Асосий эътибор ғўзанинг пастки шохларида кўпроқ кўсак бўлишига қаратилади.

— Дала меҳнаткашларига қандай шароитлар яратилган?

— Нима зарур бўлса, шуни амалга оширяпмиз.

Сувчи ва механизаторларга ғамхўрлик яна ҳам кучайтирилди. Дала шийпонлари жиҳозланган. Ҳар бир бригаданинг план ва мажбурияти дала шийпони пештоқига осиб қўйилган. Болалар яслиси оналар хизматида. Радио приёмниклар ишлаб турипти, электр чироқлари билан ёритилган. Ҳар куни бир маҳал иссиқ овқат тайёрланяпти. Яхна чой муҳайё. Мусобақа ғолибларининг исм ва фамилиялари тез-тез агитаторларимиз томонидан эълон қилинади. Буларнинг ҳаммаси меҳнат унумдорлигини 1,5—2 баравар ошиши имконини бермоқда.

СОҲИБКОРЛАР АҲДИ

«Паркент» совхозининг шартли суғориладиган ва лалмикор ерларидаги узумзорларидан юқори ҳосил олиш осон эмас. Лекин, коммунист Мирҳосил Тиллаев бошлиқ бригада аъзолари бу йил гектаридан 100 центнердан узум ҳосили олишга қарор қилдилар.

Мирҳосил ёшлигидан боғдорчиликка меҳр қўйди. Соҳибкорлик касбини ўзлаштириб борди. Партия сафига қабул қилинди. Дастлаб звенога бошчилик қилди, сўнгра бригадирликка кўтарилди. Тиллаев бригада аъзолари ўртасида агитаторлик ишларини ҳам олиб борди. Одатда у суҳбатини бевосита совхоз ҳаёти, ўз бригадаси ишлари билан боғлаб хулосалайди.

Совхознинг у раҳбарлик қилаётган 2-бригадасида токзорлар йилдан-йилга кенгайяпти. Яхши парвариш қилингани туфайли ҳосилдорлик кўтарилиб бораяпти. Бригада боғбонлари ўтган йили 73 гектар токзорнинг ҳар гектаридан 97,7 центнердан ҳосил олишди. Бу йил улар ҳар гектардан 100 центнердан ҳосил олиб, жами 740 тонна узум йиғиштириш тўғрисида янги мажбурият қабул қилдилар.

М. ТУРСУНОВ.

КООПЕРАТОРЛАР БАЙРАМИ

Бу йил барча мамлакатларнинг кооператорлари ўз байрамлари— Халқаро кооператорлар кунини 53-марта нишонламоқдалар.

Кейинги йиллар ичида жаҳон кооператив ҳаракати катта ривожланиш йўлини босиб ўтди ва иқтисодий ҳамда ижтимоий жиҳатдан қудратли кучга айланди.

Ҳозирги пайтда ер юзида кооперациянинг у ёки бу кўриниши бўлмаган бирон мамлакат йўқ. Лекин, капиталистик монополиялар бутун иқтисодий ва сиёсий ҳаётга ҳукмронлик қилган ҳолда доимий равишда кооператив ҳаракатни сустлаштиришга, кооперативларни рақобат курашида барбод қилиш ёки ўзига тамоман бўйсундиришга интилмоқда.

Шунинг учун ҳам капиталистик мамлакатлар меҳнаткашлари Халқаро кооперация кунида монополияларга қарши курашда ўз эркларини намойиш қиладилар, меҳнаткашларнинг тинчлик ва демократия йўлидаги манфаатларини кўзлаб иш тутадилар.

Социалистик мамлакатларда кооперация анча жадаллик билан ривожланмоқда. Шунингдек, Осиё, Африка, ва Латин Америкаси мамлакатларида ҳам кооперация ёш миллий давлатларда моддий фаровонликни ошириш, уларнинг экономикасини мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда.

Совет матлубот кооперациясининг 62 миллионлик аъзолари бу йил ўз байрамларини сиёсий ва меҳнат кўтаринкилиги янада юксалган, КПСС Марказий Комитети апрель Пленумининг партия XXV съездини чақириш тўғрисидаги қароридан илҳомланган ҳолда кутиб олмоқдалар.

Совет матлубот кооперацияси партия XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, социал-иқтисодий вазифаларни ҳал этиш, шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги алоқани тобора мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда.

Тошкент область матлубот кооперацияси ҳам мустаҳкам иқтисодий базага таянган ҳолда ривожланиш йўлидан боряпти. Кооперациянинг 247 минг нафар аъзоси бор. Улар область аҳолисининг 66 процентига савдо хизмати кўрсатмоқда. Биргина 1975 йилнинг ўзида область аҳолисига 450 миллион сўмликдан кўпроқ саноат ва озиқ-овқат товарларини реализация қилиш мўлжалланган.

Областимиз матлубот кооперацияси шу беш йилликда ҳар йиллик чакана товар обороти планини муваффақиятли бажариб келди. Тўрт йил ичида товар обороти пландаги 33,8 процент ўрнига 36,6 процентни ташкил этди.

Область кооперациясининг моддий-техника базаси ҳам мустаҳкамланиб бормоқда. Замонавий талабларига жавоб бера олувчи янги типдаги савдо ва умумий овқатланиш корхоналари фойдаланишга топширилди. Ўтган тўрт йилнинг ўзида бундай объектлар қурилишига 23 миллион сўм, саккизинчи беш йилликнинг шу давридагига нисбатан 60 процент кўп маблағ сарфланди. Шу вақт мобайнида 135 савдо, 50 умумий овқатланиш корхоналари, бир неча нонвойхоналар, тайёрлов пунктлари ишга туширилди. Ҳозирги вақтда область кооператорлари ихтиёрида 25 универсал магазин, 900 дан ортиқ ихтисослашган ва мингдан кўпроқ ўз-ўзига хизмат кўрсатиш магазинлари мавжуд. 26 минг ўринли умумий овқатланиш корхоналарида аҳолига намунали хизмат кўрсатиш учун ҳаракат авж олган.

Кейинги йиллар ичида замонавий ускуналар билан жиҳозланган йирик савдо ва умумий овқатланиш корхоналари қуришга эътибор кучайтирилди. Калинин, Оржоникидзе районларида савдо комплекслари ишга тушди. Ўрта Чирчиқ, Оққўрғон ва Юқори Чирчиқ районларида универсал магазинлар ишлаб турибди. Йирик савдо масканлари харидорларга хизмат кўрсатиш даражаси, савдода илғор форма ва методлардан фойдаланиш борасида энг яхши шаҳар магазинларидан қолишмайди.

Сўнгги йиллар ичида умумий овқатланиш тармоғи ҳам анча ривожланди. Шу беш йиллик мобайнида умумий овқатланиш корхоналари 3,4 минг ўринга кўпайди. Товар обороти эса 32,3 процентга ўсди. Оржоникидзе районидаги «Қибрай» ресторани, Калинин районидаги «Гунафша», Бўка районидаги икки қаватли ресторан ва Тўйтепадаги «Ором», Оққўрғондаги «Лайло» ресторанлари ана шу беш йиллик маҳсулотларидир.

Областда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг тараққиёти тайёрлов ишини анча жонлантиришга ёрдам берди. Тайёрлов ходимлари тўққизинчи беш йилликка мўлжалланган топшириқни муддатидан илгари адо этдилар. Москва, Ленинград, Урал, Узоқ Шарқ ва Сибирь аҳолиси учун ҳам кўплаб маҳсулотлар етказиб берилди. Бу йил Тошкент ва бошқа шаҳарлар меҳнаткашлари учун қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш анча кўпайди. Аҳолини ёпилган нон билан таъминлаш борасида кўп ишлар қилинди. Тўрт йил ичида матлубот кооперациясининг 14 та корхонаси коллективи 274 минг тонна нон ва нон маҳсулотлари тайёрлашга муваффақ бўлди.

Область кооператорлари план ва мажбуриятларини мунтазам бажариб келмоқдалар. Улар орасида аҳолига намунали хизмат кўрсатиш юзасидан социалистик мусобақа кенг йўлга қўйилган. Ўтган йили 340 нафар кооператор бундай мусобақа пешқадами бўлиб, нишонлар билан тақдирланди. Тошкент, Октябрь районлараро базалари, Оржоникидзе район матлубот жамиятининг тайёрлов конторас шу йилнинг уч квартали давомида давлат савдоси ва матлубот кооперациялари Марказий союзи ҳамда касаба союзлари Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлда сақлаб қолдилар. Биргина юбилей йилининг ўзида ишлаб чиқариш илғорларидан 19 нафари орден ва медаллар билан мукофотландилар.

Бизнинг областимизда қишлоқ меҳнаткашларига хизмат кўрсатиш маданиятини оширишга алоҳида эътибор берилмоқда. Ўтган йили умумий овқатланиш тармоғи бўйича 300 та кўргазма намойиш қилинди. Байрамолди ва дам олиш кунлари кулинария, кондитор маҳсулотлари ва ярим фабрикатлар бўйича кўргазма савдолар уюштириб турилади.

Шу йилнинг 10—14 июнь кунлари Тошкент область матлубот союзининг илғор корхоналари иши асосида умумий овқатланиш бўйича Ўрта Осиё, Закавказье ва Қозоғистон республикалари вакилларининг илмий-амалий конференцияси муҳим аҳамиятга эга бўлди.

Мамлакатимиз кооператорларининг бошқа мамлакат кооператорлари билан алоқаси мустаҳкамланиб бормоқда. Шу йил Бангладеш, Шри Ланка, Миср Араб Республикаси сингари мамлакатлар вакиллари областимиз кооператорларининг иш тажрибаси билан танишдилар.

Шу кунларда кооператорлар мамлакатимиздаги барча совет кишилари каби партия XXV съездини намунали хизмат кўрсатиш билан кутиб олиш иштиёқида ўз бурчларини ўтамоқдалар.

М. ХУДОЙБЕРДИЕВ,
область матлубот союзи раисининг ўринбосари.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ СУҲБАТИ ТЎҒРИСИДА АМЕРИКА МАТБУОТИНИНГ ФИКРИ

Америка матбуоти КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Кремлда Америка сенаторлари делегациясини қабул қилганлигини кенг ёритмоқда.

«Нью-Йорк таймс» газетаси ва бошқа газеталар учрашув ижобий руҳда ва яхши вазиятда ўтди, бу учрашувда муҳим масалалар қараб чиқилди, деб таъкидламоқдалар.

«Нью-Йорк дейли ньюс» газетаси Л. И. Брежнев Америка сенаторлари делегациясини самимий табриклаганлигини қайд қилади. Учрашув тамом бўлганидан кейин сенаторлар ҳозирги вақтда томонларнинг ҳар бири бир-бирининг позициясини яхшироқ тушуна бошлаганлигини айтдилар.

АП агентлиги хабар беради: Л. И. Брежневнинг барча совет кишилари тинчликни истайдилар, деган сўзларига жавобан сенатор Скотт Совет раҳбарини ишонтириб, американиклар ҳам шу истакка қўшиладилар, деди.

Информация агентликларининг мухбирлари учрашув қатнашчиларининг сўзларини қайд қилиб, Л. И. Брежнев ўз позициясида қаттиқ турди, аммо суҳбатни ўзига хос юмор билан дўстлик руҳида олиб борди, деб таъкидламоқдалар.

Матбуот сенатор Г. Хэмфрининг АҚШ сенати делегацияси қабул маросимидан ва Л. И. Брежневнинг сенаторлар билан олиб борган чуқур мазмунли суҳбатидан ғоят мамнун бўлди, деган сўзларини нақл қилиб келтиради.

(ТАСС, 3 июль).

ИСРОИЛ КОММУНИСТЛАРИНИНГ НОРОЗИЛИГИ

РИМ, 3 июль. (ТАСС). Бу ерда олинган маълумотларга қараганда, Исроил Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари М. Вильнер Кнессетда сўзлаган нутқида Иордан дарёсининг босиб олинган ғарбий соҳилида ўқувчилар ва студентларнинг кўплаб қамоққа олинганлигини қоралаган.

М. Вильнер айтдики, Исроил матбуоти қамоққа олинганлар тўғрисида сохта маълумотларни тарқатмоқда ва ҳақиқат гапларни жамоатчиликнинг кенг доираларидан яширишга уринмоқда. Аслида эса гап оккупация ва репрессия режимига қарши курашаётган коммунистлар ва бошқа ватанпарварлар қамоққа олинаётганлиги тўғрисида бораётир. Исроил коммунистлари, деб таъкидлади М. Вильнер, маъмурларнинг ўз бошимчалигига қарши қатъий норозилик билдирадилар ва сиёсий маҳбусларнинг ҳаммаси дарҳол озод қилинсин, деб талаб этадилар.

МОТАМСАРО БАЙРАМ

ТОКИО, 3 июль. (ТАСС мухбири). Шу кунларда Хиросима шаҳрининг марказий кўчалари гул шодалари билан безатилган, мағазинларнинг деворларида ялтироқ зар иплар осилиб, бутун витринани ўраб турибди. Бутун Японияда бўлгани каби бу шаҳарда ҳам беш анъанавий байрамнинг бири — «Тўқувчи қиз байрами» — «Танабата мацури» нишонланмоқда.

Одатда байрам кунлари боғчаси бўлган японлар хушбўй ҳид тарқатувчи нарсаларни ёқиб қўядилар, ранг-баранг қоғозларга ўзларининг эзгу ниятларини картошка баргидан олинган шудринг аралаш тушь билан ёзадилар.

Хиросимадаги «Тюгоку Симбун» газетасининг хабарига қараганда, бу йилги «Танабата мацури» — «кираверсин давлат чиқаверсин - фалокат!» деган шиор остида ўтмоқда. Талаб қисқариб бораётганлиги сабабли жуда оғир аҳволда қолган савдо компаниялари ишлаб чиқариш депрессияга учраганлигидан чўчиб, ўз ҳамёнларини эҳтиёт қилиш пайига тушган кишиларни харид қилишга мажбур этиш учун «Танабата мацури» дан фойдаланишга интилмоқдалар.

В. ЗАЦЕПИН.

НАВБАТДАГИ КЕНГАШ

ВАШИНГТОН, 3 июль. (ТАСС). Оқ уйда президент Ж. Форд ва унинг юқори мартабали ёрдамчиларининг навбатдаги кенгаши бўлди. Бу кенгаш энергетика ресурслари проблемасига бағишланди. Бу ресурслар тобора камайиб боряпти. Оқ уй вакили мажлисда энергетика проблемалари, шунингдек бу проблемаларни ҳал этиш учун ҳукумат амалга оширишни мўлжаллаган тадбирлар муҳокама этилганлигини матбуот конференциясида маълум қилди.

Кенгашда таъкидлаб ўтилганидек, АҚШнинг ўзида нефть ва ёқилғининг бошқа баъзи бир турларини ишлаб чиқариш қисқариб бормоқда. Бу ҳол АҚШнинг чет эл нефтини импорт қилишга мухтожлигини янада кучайтиради.

Оқ уй вакили айтдики, АҚШ ҳозирги вақтда нефтга бўлган эҳтиёжларининг тахминан бешдан икки қисмини асосан нефть экспорт қилувчи давлатлар ташкилотига аъзо бўлган мамлакатлардан импорт қилиш ҳисобига таъминлаб келмоқда.

*

СОФИЯ. Машҳур совет ҳайкалтароши Е. В. Вучетич ижодига бағишланган кўргазма. Суратда: Буюк ғалабанинг 30 йиллигига бағишланган экспозиция.

БТА—ТАСС фотоси.

*

АНГЛИЯ-СОВЕТ ҲАМКОРЛИГИНИНГ ИСТИҚБОЛЛАРИ

ЛОНДОН, 3 июль. (ТАСС). Шу йил февраль ойида олий даражадаги Англия-Совет учрашуви вақтида имзоланган ҳужжатлар Британия экспортчилари учун яхши истиқболлар очиб беради. Мамлакатдаги етакчи банклардан бири «Мидленд бэнк Лимитед» банки Англия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги савдо-иқтисодий ва саноат алоқаларини ривожлантириш имкониятига шундай баҳо беради.

Бу банкнинг ташқи савдо бўлими ўз мижозлари — Британия саноатчилари учун Англия-Совет ҳамкорлигини янада кенгайтириш истиқболлари тўғрисида махсус бюллетень тайёрлади ва бу бюллетенни эълон қилди. «Мидленд бэнк» Совет Иттифоқи Шарқий Европада энг йирик ва энг муҳим бозор эканлигини таъкидлайди. Ҳамда икки томонлама иқтисодий ҳамкорлик ва саноат ҳамкорлигининг узоқ муддатга мўлжалланган программаси эса СССР билан Буюк Британия ўртасидаги савдо-сотиқни анча юксак даражада кўтариш учун ёрдам беради, деб умид билдиради.

ЎЗ ҲУҚУҚЛАРИ УЧУН КУРАШМОҚДАЛАР

БОНН, 3 июль. (ТАСС). Германия Федератив Республикасида шаҳар транспортида қатнов тарифлари, электр энергия, сув, газ ҳақи ва турли коммунал хизмат учун тўланадиган ҳақ яна оширилганлигига қарши норозилик ҳаракати кенгайиб бормоқда. Мамлакатнинг энг йирик саноат марказларидан бири Ганновер аҳолисининг оммавий намойишлари бўлиб ўтди. Аҳоли шаҳар транспортида қатнов ҳақининг оширилишига қарши норозилик билдирди. Бу намойишларни 50 та жамоат, ёшлар ва студентлар ташкилоти уюштирди.

Ғарбий Германиянинг бошқа шаҳри — Гейдельбергда норозилик намойишлари бир ҳафтадан буён давом этмоқда. Христиан-демократик иттифоқ вакиллари бошчилик қилаётган Баден-Вюртемберг вилоятининг ҳукумати бу шаҳарга полициянинг кўп отрядларини юборди. Бу отрядлар бронетранспортёр ва сув сепадиган автомашиналар билан таъминланган.

Шаҳар транспортида қатнов тарифларининг оширилишига қарши намойишлар Франкфурт-Майнда ҳам бўлиб ўтди. Бу шаҳарда полиция норозилик намойиши қатнашчиларидан етти кишини қамоққа олди.

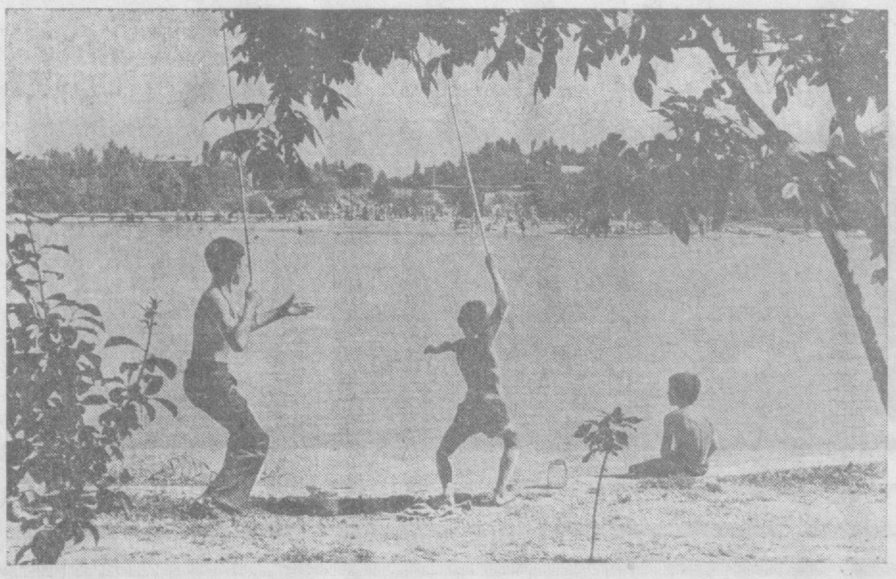

Ёзнинг жазирама иссиқ кунларида дарё ва кўлларда чўмилиш, балиқ тутиш қандай гаштли. Айниқса шу кунларда балиқ тутиш ишқибозларини соя-салқин сув бўйларида кўплаб учратиш мумкин. Суратда: болалар ўлжани қувониб тортиб олишмоқда.

В. Николян фотоси.

(ЎзТАГ).

«БУРЛАКЛАР» САФАРИ

Май ойидан бошлаб Рус музейига кирган минг-минг санъат мухлислари экспозициядан Илья Ефимович Репиннинг машҳур «Бурлаклар Волгада» полотносини топишолмай қолди. Бутун жаҳонга машҳур бўлган бу асар қаёққа кетди?

Токиодаги галереялардан бирида, — деди музейнинг илмий секретари И. П. Лапин, бу саволга жавоб бериб.

Полотнога яқинда юз йил тўлган эди. Юз йил — ҳазил гап эмас. Маълумки, санъат асари ҳам эскиради. «Бурлаклар» ҳам «қариди»: картинанинг сиртқи бўёғи нурсизланди, ёриқ излари пайдо бўлди.

Бу ҳол асар гўзаллигига таъсир қилди. Бир вақтлар полотно лак билан қопланганди, у вақт ўтиши билан сарғайиб, асар ҳароратини тушириб юборган.

Таъмир ҳайъатининг қарорига мувофиқ полотнони залдаги экспозициядан олиб қўйишди. Музей томошабинларининг кўпчилиги картинанинг тақдири билан қизиқиб қолишди. Репин мўйқаламп яратган асарни «даволаш» учун таъмир санъатининг энг моҳир мутахассиси, рассом А. Б. Бриндаровга ишониб топширилди. У картина таъмири ва сайқалини табиийдек ишлаб чиқди. У аввало асар негизини мустаҳкамлади, эластиклигини қайтадан тиклади, доғлардан тозалади, сайқал берди. Асарнинг асл ранглари бутун гўзаллиги билан жилваланди. Сўнгра унинг иккинчи нусхаси бошқа материалга кўчирилди. Энди у камида яна юз йил бемалол яшаши мумкин.

— Энди «Бурлаклар Волгада»нинг узоқ саёҳатга чиқиши қўрқинчли эмас, — дейди И. П. Лапин. — Буюк Репин ижодининг бу гўзал нусхаси Третьяков галереяси асарлари коллекцияси билан бирга Япония пойтахтида шу йил июнь ойининг бошларида очилган рус санъатининг намояндалари кўргазмасида намойиш этилмоқда.

В. ГАНЧАРОВ.

ИЖОДИЙ АРМУҒОН

Серқуёш республикамиз пойтахтида қурилаётган Тошкент Давлат цирки биноси замонавий архитектура безаклари асосида сайқал топмоқда. Бунда қардош республика санъаткорларининг ҳам муносиб улушлари бор.

Ригадаги «Максла» комбинати рассомлари ҳам яхши ижодий армуғонлар тайёрлашади. Улар 20 га яқин тематик картинани ишлаб берадилар.

Бу расмлар юз квадрат метр майдонни ишғол этади.

Ҳозирги пайтда пайтахт областида 400 га яқин кинотеатр ва қурилмалар ишлаб турибди. Улар томошабинларга намунали хизмат кўрсатиб, КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш шарафига белгиланган план ва мажбуриятларни бажариш борасида кўпгина ишларни амалга оширмоқдалар. Кино-театрларда тўққизинчи беш йиллик илғорлари ҳақида турли суҳбатлар, лекциялар ўтказмоқдалар, кўргазмалар ташкил этилмоқда.

Киночилар шунингдек пахтакорлар, чорвадорлар ҳузурида ҳам бўлиб, дала шийпонларида, клубларда қизиқарли ҳужжатли ва бадиий фильмларни намойиш этмоқдалар. Шу кунларда колхоз-совхозларда, клубларда кўплаб кино қурилмалари ишлаб турибди. Улардан 180тага яқини клубларга ўрнатилган.

«Лазги» куй-қўшиқлари жозибадор рақслари чет эл томошабинларини ўзига мафтун этади, деб ўйлаймиз. Республикада энг севимли коллективлардан ҳисобланаган бу ансамбль чет эл сафарига биринчи маротаба чиқишди. Ансамблнинг 30 дан ортиқ хонанда ва созандаси сафарда ўз санъатини африкаликларга намойиш этиб, айни вақтда янги рақс ва қўшиқларни сафардан ўрганиб қайтади.

Область студентлар қурилиш отрядларининг деярли 12 мингга яқин аъзоси бор. Шулардан ярми қурилиш объектларида меҳнат қилади. Кўплаб йигит-қизлар эса қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига мўл ҳосил етиштиришда яқиндан ёрдам берадилар.

Ёз ойлари студентларни темирйўл транспортида турли касалхона ва поликлиникаларда ҳам учратиш мумкин. Булар — меҳнат семестрларини ўз ихтисосликлари бўйича ўтказиш истагини билдирган Тошкент темирйўл транспорти инженерлари ҳамда ТошМИ студентлари.

Студентлар шунингдек, мактабларни янги ўқув йилигача ремонт қилишда, етиштирилган ҳосилни йиғиштириб олишда ҳам актив иштирок этадилар.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» КОНСУЛЬТАЦИЯ БЮРОСИ

ЯНГИ ПАСПОРТ ҲАҚИДА

Редакцияга газетхонлардан СССР паспорт системасида келаси йил бошланадиган ўзгаришни тушунтириб беришни сўраб хатлар келмоқда. Янги паспорт ҳозиргисидан нимаси билан фарқ қилади? Бу саволга жавобан редакция Тошкент шаҳар ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг паспорт бўлими бошлиғи, милиция подполковниги **Х. Қаюмов**нинг қуйидаги мақоласини эълон қилади.

КПСС ва Совет ҳукумати коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифаларини бажара бориб давлатни янада мустаҳкамлаш, социалистик қонунчилик ва ҳуқуқ тартиботига қатъий риоя қилиниши бўйича ҳар томонлама чоралар кўрмоқдалар. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг паспорт системасини такомиллаштиришга қаратилган қарори мамлакатимизда демократия ва граждан ҳуқуқи муносабатларини ривожлантириш йўлида янги ғамхўрлик бўлди.

Янги паспорт системаси тўғрисидаги Низомга мувофиқ шаҳарда ёки қишлоқда яшашидан қатъий назар СССРнинг ҳамма жойида барча катта ёшдаги гражданларга паспорт беришнинг бутун аҳоли учун ягона тартиб жорий қилинади. Бундай тартиб совет кишиларига ўз ҳуқуқларидан фойдаланишлари, бурчларини бажаришлари учун янада тўлароқ имкон яратади, халқ хўжалиги манфаатлари йўлида аҳоли ҳаракати, меҳнат ресурсларининг аниқ ҳисоб-китобини олиб бориш ва социалистик қонунчилик ва ҳуқуқтартиботни янада яхшилашга хизмат қилади.

Янги паспорт бутун СССР учун ягона формада, рус тилида ва тегишли иттифоқдош ёки автоном республика тилида тайёрланади. У безаги ва мазмуни бўйича амалдагисидан сезиларли равишда фарқ қилади. Эстетик жиҳатдан чиройли кўриниши, муқовасининг қорамтир-қизил ранги, зарҳал билан босилган Совет Иттифоқи Герби, «СССР» ва «Паспорт» деган ёрқин ёзувлар унинг давлат аҳамиятига эга ҳужжат эканлигидан гувоҳлик беради. Уни тайёрлаш учун юксак сифатли материаллар қўлланилади.

Янги паспортга гражданнинг шахси ҳақидаги асосий маълумотлар, шунингдек қонунда белгилаб қўйилган маълум қайдлар киритилади. Янги паспорт — муддатсиздир. Унга учта фотосурат: биринчиси ўн олти ёшга етиб паспорт олиш пайтида, кейингилари паспорт эгаси 25 ва 45 ёшга етганида ёпиштирилади.

Буларнинг ҳаммаси паспорт олиш ва ундан фойдаланишда анча қулайлик туғдиради, керак пайтида талаб қилинадиган турли справка ва ҳужжатлар сонини камайтиради, меҳнат ва шахсий вақтни тежайди.

Меҳнаткашлар манфаатини кўзлаб пропискадан ўтишнинг айрим қоидалари ўзгартирилди. Шаҳарларда прописка қилишда ҳар бир кишига турар жой майдонининг қонунда белгиланган нормасини сақлаб қолинади. Аммо, янги Низомга вақтинчалик ва чеклаш характеридаги ёзувлар киритилмаган. Гражданларнинг оилавий ҳолатларига кўра прописка қилдириш ҳуқуқлари кенгайтирилмоқда. Запасга бўшатилган ёки истеъфога чиққан ҳарбий хизматчилар, студентлар, аспирантлар тегишли имтиёзларга эга бўладилар. Жамиятга хавфи катта бўлмаган жинояти юзасидан судланган шахсларнинг айрим категориялари учун чеклашларни камайтириш назарда тутилди.

Меҳнаткашлар депутатлари шаҳар ва район Советларининг ижроия комитетлари тартибдан ташқари ҳолларда узрли сабабларга кўра, қабул қилинган қарорда кўзда тутилмаган ҳолатларда прописка учун рухсат беришлари мумкин.

Шундай қилиб янги қоидаларда совет паспорт системаси асосланадиган демократия тараққиёти янада равшан кўзга ташланмоқда. Бўлғуси реформа катта сиёсий ва халқ хўжалик аҳамиятига эга бўлиб, ички ишлар органлари олдига масъулиятли вазифалар қўяди. 16 ёшга етган гражданларга, СССР Қуролли Кучлари сафидан запасга бўшатилганларга, жазо муддатини ўтаб қайтаётган кишиларга ҳамда маъмурий район территориясидан 45 суткадан ортиқ муддатга чиқиб кетаётган ҳолларда қишлоқ жойларида яшовчиларга янги паспортлар биринчи навбатда берилиши белгилаб қўйилди. Шунингдек, фамилия ўзгарганда ёки олдинги паспорт яроқсиз ҳолга келган пайтларда ҳам биринчи навбатда паспортлар алмаштирилади.

Аҳолининг қолган қисмига янги нусхадаги паспорт махсус план-графика асосида берилади. Бу ҳақда гражданлар ЖЭКлар, уй бошқармалари, маҳалла комитетлари томонидан хабардор қилинадилар.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

ЙЎЛДАГИ ҲАНГОМАЛАР

19 июнь кеч соат 17.15 да Хадрадан 76-маршрут бўйича қатновчи автобусга ўтирдик. 3-автопаркка қарашли автобус «10-касалхона» бекатиданоқ қайта бошлади.

— «Спорт» остановкасига бормайсизми, майли, биз пиёда кетаверамиз, лекин у ерда сизни узоқ кутаётган йўловчилар бор, —дейди йўловчилар.

— Мен адашиб қолибман, — дейди 20-14 номерли автобуснинг шофери.

Йўловчилар маршрут охиригача боришни талаб қилишганда, ҳайдовчи (номини айтмади) қўпол сўзлар билан ҳақорат қилишга тушди, сўнгра жўнаб қолди.

Бу ҳангома 76-маршрутда қатновчи ўзбошимча шоферларнинг деярли ҳар куни фаолиятидан бир шингил, холос.

Ғ. АБДУЛЛАЕВ,
ТошДУ студенти.

Пабло ДОБРЯНСКИЙ.
украин юмористи

ҚАДАҲ

Чиройли қилиб безатилган, ранг-баранг чироқчалар порлаб зеб берган арча кўзни қамаштиради. Хона гавжум. Меҳмонлар хушнуд. Латифаларнинг ҳаммаси аллақачон айтилиб бўлди. Энди қизиқроқ бирор нимани ўйлаб топиш керак. Балки қадаҳ кўтариб, тост айтиш қизиқарлироқ бўлар!...

— Тост айтилсин! Тост айтилсин! Юмористга сўз берилсин!

— Қани бўлмаса, қизиқ-қизиқ гаплардан бўлсин!

— Сизларга нима ҳақда гапириб берсам экан-а? Хўш, қайноналар ҳақида гапирсак қалай бўларкин...

— Сени қара-ю, икки кундан бери сизларга зиёфат тайёрлайман деб она сутим оғзимга келди-ю, келиб-келиб Янги йил оқшомида мени калака қилмоқчимисан?! — деди уй эгасининг қайнонаси тутоқиб.

— Умуман, агар биз қайноналар бўлмасак, юмористик китобларнинг тенг ярми ҳам ёруғ дунёни кўра олмасди!

— Ундай бўлса, мен сизларга хотинларимиз ҳақида...

— Хотинлар ҳақидаги сафсаталар ўлгудек жонга тегди! Бас энди! Эркакларни масхара қиладиган латифалардан ҳам эшитайлик! Биз ҳам яйраб кулишайлик! — деди юмористнинг хотини.

— Мана бўлмаса эшитинглар... Бир шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари...

— Шошма, сен, менимча, квартирангни алмаштирмоқчи эдинг шекилли... — Столни бармоқлари билан чертиб деди Денис. — Ҳмм...

— Бўпти, бу ҳақда ҳам индамай қўяқолайлик... Овчилар ва балиқчилар жамиятининг раиси...

ҲАЖВИЯ

— Хў-ў-ўш... Янги йил байрамидан кейин ов қилиш ҳуқуқидан фойдаланиб бўлганинг ҳақидаги гувоҳномани олишни унутма биздан, — деди Федор.

— Иҳм... Иҳм... Кунлардан бирида колхоз раиси мажлисда сўзга чиқиб...

— Э, эсимдан чиқай деган экан!... Биз сенинг ота-онангга пенсия тайинлаш ҳақидаги масалани муҳокама қилмоқчи бўлиб тургандик, — қувонч билан деди Микола.

— Бошқасини эшитақолинглар бўлмаса... Кунлардан бирида нашриёт директори...

— Дарвоқе, ўнинчи январда биз нашриётимизнинг перспектив планини тасдиқлаймиз, — қадаҳга термилган ҳолда деди Иван.

— Э, нима бўлса — бўлди! Бизники қаерларда қолиб кетмаган!... Энди бор таваккал!... Хўш, Грицько бобо колхоз омбори ёнида милтиғини маҳкам ушлаган ҳолда ўтириб олиб, ўзининг содиқ ити Рябкога дерди:

— Рябко, о Рябко! ухлаяпсанми?

— Йў-ў-ўқ... Ўйлаяпман.

— Нима ҳақда ўйлаяпсан?

— Мабодо қазо етиб сиз оламдан ўтгудек бўлсангиз, юмористлар нима қилишар экан, деб ўйлаяпман-да.

— Э,нима ҳам қилишарди улар, Рябко. Қоровуллик қилишади-да!

Ҳамма қаҳ-қаҳ уриб кулиб юборди. Сўнг юморист тост айтишни давом эттириб деди:

— Шундай қилиб, Грицько бобо, сизни Янги йил билан табриклаймиз! Сизнинг ҳаётлигингиз қандай яхши-я!..

Т. МАҲМУДОВ таржимаси.
(«Перець» журналидан).

Спорт

ДОВОН ОШИЛДИ

СССР халқлари VI ёзги спартакиадасида довон ошилди. Программадаги турларнинг ярми бўйича мусобақалар якунланиб, натижа маълум бўлди. Марра яқинлашган сари кураш қизиб бормоқда.

Кеча Тбилисида самбочилар, Кишиневда дзюдочилар ва Вильнюсда оғир атлетикачилар медаллар учун баҳс бошлашди. Бугун Каунасда велосипедчиларнинг шоссе мусобақалари, Киевда эса эркин курашчиларнинг беллашувлари бошланди.

Ўзбекистон спортчилари мусобақаларга жўнаб кетиш олдидан республика спорт комитетига тўпланиб, ўз олдиларига қўйган мақсадларини спорт жамоатчилигига гапириб беришмоқда.

Делегацияларимиз ўз олдиларига қўйилган мақсадларга эришишга сўз бердилар. Спорт жамоатчилиги терма командаларга оқ йўл ва муваффақиятли стартлар тилаб қолишди.

ЎЗБЕКИСТОН ЧЕМПИОНАТИ

Кеча Тошкентда футбол бўйича республиканинг XXXII чемпионатига старт берилди. Дастлабки турда Тошкентнинг «Трактор» ва Янгиернинг «Бетончик» командалари учрашдилар.

Бугун Олмалиқда, Самарқанд, Урганч, Қарши ва бошқа шаҳар ҳамда районлар марказларида қизғин футбол баҳслари бўлиб ўтади.

Бу йил чемпионатда 15 команда иштирок этмоқда. Булар «Трактор» (Тошкент), «Бетончик» (Янгиер), «Спартак» (Тошкент), «Спартак» (Янгийўл), «Металлург» (Олмалиқ), «Пахтакор» (Жиззах), «Строитель» (Самарқанд), «Тўқимачи» (Наманган), «Тонг» (Қарши), «Меҳнат» (Марғилон), «Шаҳриҳон» (Андижон), «Нефтяник» (Фарғона), «Спартак», (Урганч), «Хоразм» ва «Зарафшон» (Навоий) командаларидир.

Реклама ва эълонлар

ЯНГИЙЎЛ ШАҲАР 18-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1975—76 ЎҚУВ ЙИЛИГА
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛАРНИ ТАЙЁРЛАЙДИ:
Озиқ-овқат саноати технологик жиҳозларини созловчилар, механика-йиғув ишлари бўйича слесарлар, мебель усталари (дурадгорлар), металл бўйича токарлар, саноат ускуналарини ремонт қилувчи слесарлар, автомобилларни ремонт қилувчи слесарлар, электромонтажчилар, темирчилик-пресс ускуналарини созловчилар, фрезерчилар.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 1—2 ЙИЛ.
МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Ўқувчиларга 3 маҳал овқат, кийим-бош берилади ва бошқа жойдан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ҳунар мактабига 8, 9, 10-синфни битирган 15—17 ёшдаги ўғил ва қизлар ҳамда ҳарбий хизматни битирганлар қабул қилинади.

КИРИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ ҲУЖЖАТЛАР ТАЛАБ ҚИЛИНАДИ: ариза, шаҳодатнома (8, 9, 10-синфни битирганлик тўғрисида), паспорт ёки гувоҳнома, турар жойидан справка, 6 та фотосурат, характеристика.

Адрес: Янгийўл шаҳар, Туркман боғи, телефон 53-75.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00— МОСКВА. 17.45— ТОШКЕНТ. 17.50 — Санъат ғунчалари. 18.20 — Мультфильм. 18.35 — Бугун — халқаро кооперация куни. 18.45 — **«Ахборот».** 19.00 — Ғалла — ризқи-рўзимиз. 19.30 — Ишчи шон-шуҳрати клуби. 20.55 —**«Ахборот».** 21.15 — Спорт кўрсатуви. 22.45 — Концерт. 23.40 — Телефильм. 24.00 — **«Вақт».** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Мультфильм. 10.30 — Ўқув кўрсатуви. 11.00 — **Экран хандаси.** 11.40 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 12.05 — **Унутилган одам** (спектакль). 13.55 — Ўқув кўрсатуви. 17.45 — МОСКВА. 18.45 — **Ташвишланманг онажон** (спектакль). 21.00 — Янгиликлар. 21.15 — ТОШКЕНТ. 21.45 — **Оламга саёҳат.** 22.45 — МОСКВА. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 17.15 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

6 июль — якшанба

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00— МОСКВА. 18.10— ТОШКЕНТ. 18.15 — Мультфильм. 18.45 — «Светофор». 20.00 — **Футбол:** «Пахтакор» — «Заря» 20.45—**«Ахборот».** 21.05 — Концерт. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Илғорлар минбари. 22.45 — **Экран хандаси.** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Мультфильм. 10.20 — Педиатр маслаҳати. 10.45 — Нафосат оламида. 11.15 — Ўқув кўрсатуви. 11.45 — **Суяги йўқ бола** (бадиий фильм). 14.40 — Мақомлардан парчалар. 16.10 — Кино экран янгиликлари. 18.10 — МОСКВА. 18.30 — Телефильм. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Мультфильм. 19.40 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 20.40 — 1975 йил қўшиқлари. 21.05 — **Аркадий Райкин** (телефильм). 22,00—Ҳужжатли фильмлар. 22.30 — Концерт. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.30 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Иккинчи ҳақиқат — «ЎЗБЕКИСТОН», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (11.00, 13.00, 14.40, 17.00, 21.00, 21.40), «ҚОЗОҒИСТОН», (жуфт соатларда).

Вальтер Сараевони ҳимоя қилади — НАВОИЙ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Соколово—«ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Улар Ватан учун жанг қилдилар — «ДРУЖБА» (12.00, 15.00, 18.00, 19.00).

Туҳмат қурбони: Тонг — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Маттей иши — «ҚОЗОҒИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Жанжалга тайёрмиз — «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Бир ишёқмас ҳаётидан — «ФЕСТИВАЛЬ» (20.45).

Вальтер Сараевони ҳимоя қилади — «ХИВА» (20.45).

— Тавба, далада ароқнинг ҳиди сезилмас экан-а...

— Харитага мана бу тепаликни ҳам ёзиб қўй...

РАССОМ ХАНДАСИ

— Мана буни ҳам синдиринг, шу охиргиси...

—Дадам мени балиқ овига ҳеч олиб бормасдилар...

А. Холиқов чизган расмлар.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, №26. ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача Эълонлар — 338142.

Р—01566. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64634. Б—3410.